

**Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Інститут економіки та міжнародних відносин
Кафедра світового господарства та економічної теорії**

**Навчально-методичний комплекс
з курсу «Основи економічної теорії»**

Герзанич В.М., Молнар О.С., Палійчук Є.С.

Затверджено і рекомендовано до видання на засіданні кафедри світового господарства та економічної теорії
(Протокол №6 від 10 січня 2014р.)¹

Укладачі: Герзанич В.М., аспірант, викладач кафедри світового господарства та економічної теорії інституту економіки та міжнародних відносин Ужгородського національного університету, Молнар О.С., к.е.н., доцент кафедри світового господарства та економічної теорії інституту економіки та міжнародних відносин Ужгородського національного університету, Палійчук Є.С. – к.е.н., доцент кафедри світового господарства та економічної теорії інституту економіки та міжнародних відносин Ужгородського національного університету.

Рецензент : д.е.н.,професор Мікловда В.П.

Робоча програма курсу „ Основи економічної теорії ”

Пояснювальна записка

Кредитно-модульна система організації навчального процесу – це модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання та залікових одиниць (залікових кредитів).

Заліковий кредит – це кількість годин відведена у навантаженні викладача для викладання того чи іншого курсу. До залікового кредиту входять лекційні години, години відведені на семінарські заняття і самостійну роботу студентів.

Модуль – це задокументована, логічно завершена частина навчальної дисципліни, передбаченої програмою курсу.

Змістовний модуль – це система навчальних елементів, що поєднана за ознакою відповідності певному навчальному об’єктові. Навчальна дисципліна може складатися з двох і більше змістовних модулів.

Відповідно до навчального плану економічна теорія вивчається студентами третього курсу в шостому семестрі. Для вивчення курсу відводиться 108 годин, з них 32 години лекційних і 18 годин семінарських занять, 58 годин – самостійна робота студента.

Кількість кредитів -3.

Економічна теорія як навчальна дисципліна:

забезпечує високий рівень загальноекономічної підготовки;

закладає студентам фундамент для подальшого засвоєння ними знань із профільних теоретичних і професійно-практичних економічних дисциплін;

формує економічний тип мислення у студентів.

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-модульно-рейтинговою системою відповідно до вимог Болонської декларації.

Програма дисципліни “Економічна теорія” структурована на два модулі

Модуль 1. Загальні засади економічного розвитку та основи функціонування ринкової економіки.

Модуль 2. Мікроекономіка та макроекономіка.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: а) лекції; б) семінарські заняття, в) самостійна робота студентів; г) індивідуальна робота.

Темі лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів економічної теорії.

Опис структурованого навчального плану з дисципліни "Економічна теорія"

Структура навчальної дисципліни "Економічна теорія"	Кількість годин, із них				Рік навчання, семестр	Вид контролю	
	Всього годин/ кредити	Лекторних		СРС			ІРС
		Л	СЗ				
	108 / 3	32	18	58			
Модуль 1	25 / 1,5	16	9	29	3-й, VI	Підсумковий контроль Письмові завдання	
Підсумковий контроль засвоєння модулю	2						
Модуль 2	25 / 1,5	16	9	29	3-й, VI	Підсумковий контроль Письмові завдання	
Підсумковий контроль засвоєння модулю	2						

Примітка: Л – лекції; СЗ – семінарські заняття, СРС – самостійна робота студента; ІРС – індивідуальна робота. 1 кредит ECTS – 36 годин; аудиторне навантаження – 45%.

Підсумкова оцінка з дисципліни

Контроль успішності студента здійснюється з використанням методів і засобів що визначаються університетом. Академічні успіхи студента визначаються за допомогою системи оцінювання, що використовується в УжНУ, реєструється прийнятим в університеті чином з обов'язковим пересвіденням оцінок до національної шкали та шкали ECTS. Оцінювання успішності студента при засвоєнні змістового модулю (дисципліни) ведеться за внутрішньою системою, затвердженою відповідною кафедрою. За результатами підсумкової атестації зі змістового модуля (дисципліни) результати оцінювання перераховуються в шкалу оцінювання ECTS та національну шкалу за системою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	добре задовільно	Зараховано
82-89	B		
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Загальні засади економічного розвитку та основи функціонування ринкової економіки.

Тема 1. Вступ. Економічна теорія: предмет, методи, функції.

Вступ. Предмет, метод та функції економічної теорії. Економічні категорії, принципи та закони. Економічна теорія та економічна політика. Методи дослідження економічних процесів.

Тема 2. Сутність, структура і типи економічних систем.

Зміст, структура та типи економічних систем.

Тема 3. Форми організації суспільного виробництва. Гроші.

Форми суспільного господарства. Товарне виробництво. Товар і його властивості. Походження, суть і функції грошей. Закон грошового обігу. Цінні папери та їх види.

Тема 4. Ринкова організація виробництва.

Суть, умови виникнення та функціонування ринкової економіки. Аргументи «За» і «Проти» ринкової системи. Структура і функції ринку. Інфраструктура ринку та її основні елементи.

Тема 5. Основи саморегулювання ринкової економіки.

Суть попиту та його детермінанти. Закон попиту. Ринкова пропозиція та її детермінанти. Закон пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції та ринкова рівноважна ціна у ринковій економіці: суть, види та функції. Конкуренція та її роль у функціонування ринкової системи. Монополія як тип под конкуренції.

Тема 6. Доходи населення у ринковій економіці.

Механізм формування доходів населення у ринковій економіці. Зарплата, її суть форми та функції. Позичковий відсоток і його ставка.

МОДУЛЬ 2. МІКРОЕКОНОМІКА ТА МАКРОЕКОНОМІКА.

Тема 1. Вступ. Підприємство і підприємство (фірма).

Підприємницька діяльність: суть, функції, умови розвитку, види та принципи. Розвиток підприємництва в Україні. Організаційно-правові форми підприємства в ринковій економіці та їх становлення в Україні. Підприємство в системі підприємств. Суть, ознаки та види підприємств.

Тема 2. Витрати виробництва і прибуток.

Суть витрат виробництва та їх основні види. Витрати виробництва у короткостроковому і довгостроковому періодах. Основні фактори зниження витрат виробництва. Прибуток у ринковій економіці. Функції прибутку. Інвестиції та фактори, що впливають на їх величину.

Тема 3. Національна економіка. Основні макроекономічні показники.

Національна економіка: суть, структура і особливості. Система національних рахунків. Основні макроекономічні показники. Валовий внутрішній продукт. Чистий валовий продукт, національний дохід. Особистий дохід.

Тема 4. Фінансова і кредитна система. Суть і роль фінансів. Структура фінансової системи. Державний бюджет і його структура. Бюджетний дефіцит. Податкова система і податкова політика держави. Суть і форми кредиту. Структура сучасної кредитної системи.

Тема 5. Відтворення та економічне зростання і макроекономічна нестійкість.

Суть відтворення та його види. Модель кругообороту ресурсів, продуктів та доходу. Економічне зростання, його суть, типи і фактори. Циклічність розвитку економіки. Економічні кризи. Інфляція, її суть та причини. Антиінфляційна політика. Безробіття, його причини, типи та наслідки.

Тема 6. Світове господарство та його еволюція.

Суть і структура світового господарства. Сучасні форми міжнародного економічного співробітництва. Зовнішньоекономічні зв'язки. Глобалізація, її сутність та види.

Перелік літератури:

1. Базилевич В. Д. Економічна теорія: Політекономія: Підручник. Знання-Прес.–2010–719 с.
2. Башнянин Г.І., Лазур П.Ю., Медведєв В.С. Політична економія. – К.: Ніка-Центр. Ельга, 2011.
3. Бутук О.І., Волкова Н.І. Економічна теорія: тренінг-курс : Навч. посіб. - К. : Знання, 2007. - 291 с.
4. Ватаманюк З., Папчишин С., Ватаманюк О. Вступ до економічної теорії. Курс лекцій. Частина І. - Львів. „Новий Світ - 2000”, 2012- 352 с.
5. Гальчинський А.С., Єщенко П.С., Палкін Ю.І. Основи економічної теорії: Підручник. – К.: Вища школа, 2011– 479 с.
6. Макконел К.Р., Брю С.Л. Економія: Принципи, проблеми, політика. М.: Республика, 1992.
7. Мочерний С.В. Політекономія: Підручник. – К.: Вікар, 2010
8. Ніколенко Ю.В. Основи економічної теорії: Підручник. – 3-тє вид. – К.: ЦУЛ, 2010
9. Основи економічної теорії / За ред. Пітолиця М.І., Ужгород, «Карпати», 2005.
10. Основи економічної теорії: Підручник /За ред. Академіка НАН України А.А. Чухня. К.: Вища школа, 2001.
11. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підручник /За ред. Г.Н. Климка. – К.: «Знання», КОО, 2002.
12. Політична економія : Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / За ред. В.О. Рибалкіна, В.Г. Бодрова. - К. : Академія, 2007. - 672 с.
13. Політична економія : Навчальний посібник / За ред. доктора Г.І. Башнянина і доцента Є.С. Шевчука. - Вид. 4-те, пероб. і доп. - Львів : Магнолія Плюс, 2006. - 308 с.
14. Політекономія: Підручник / За ред. Ю.В. Ніколенка. – К.: ЦУЛ, 2003.
15. Політична економія: Навч. посіб. / За ред. П.Д. Тарасенка. – Донецьк: ДонНТУ, 2002.

Тести до семінарських занять з курсу „Основи економічної теорії”
Тести до теми “Визначення, предмет, метод та функції економічної теорії”

1. Яка зі шкіл економічної теорії була історично першою:
 - а) марксизм;
 - б) меркантилізм;
 - в) класична політекономія;
 - г) кейнсіанство;
 - д) класична політекономія;
 - є) фізіократи.
2. Які течії політекономії зробили значний внесок у розвиток трудової теорії вартості:
 - а) меркантилізму;
 - б) фізіократії;
 - в) класичної політекономії та марксизму;
 - г) маржиналізму;
 - д) кейнсіанства?
3. Яка школа економічної теорії ґрунтується на граничних категоріях:
 - а) марксистів;
 - б) меркантилістів;
 - в) фізіократів;
 - г) інституціоналістів;
 - д) маржиналістів?
4. Яка школа економічної теорії особливу увагу приділяє соціальним установам та інфраструктурі у функціонуванні народного господарства:
 - а) меркантилістів;
 - б) фізіократів;
 - в) маржиналістів;
 - г) монетаристів;
 - д) інституціоналістів?
5. Які основні аспекти потрібно враховувати для формулювання повного визначення предмета політекономії:
 - а) економічні відносини як базис суспільства;
 - б) соціально-політичну надбудову, котра впливає на господарське життя;
 - в) рідкість ресурсів;
 - г) безмежність потреб;
 - д) усі попередні відповіді правильні разом?
6. У якому розділі економічної теорії безпосередньо вивчається світове господарство:
 - а) мікроекономіці;
 - б) мезоекономіці;
 - в) макроекономіці;
 - г) мегаекономіці;
 - д) питання некоректне.
7. У якій частині економічної теорії безпосередньо розглядаються проблеми господарської діяльності на рівні галузей, їхніх комплексів і регіонів окремих країн:
 - а) мікроекономіці;
 - б) мезоекономіці;
 - в) макроекономіці;
 - г) мегаекономіці;
 - д) питання некоректне?
8. Яка функція політекономії є початковою:
 - а) пізнавальна;
 - б) практична;
 - в) прогностична;
 - г) ідеологічна;
 - д) методологічна?
9. Яка функція політекономії безпосередньо пов'язана з розробкою економічної політики:
 - а) пізнавальна;
 - б) практична;

- в) ідеологічна;
 г) методологічна;
 д) попередні відповіді помилкові?
10. Яка функція економічної теорії безпосередньо пов'язана з її взаємодією з іншими економічними дисциплінами:
 а) методологічна;
 б) пізнавальна;
 в) практична;
 г) ідеологічна;
 д) прогностична?
11. Позитивна економічна теорія вивчає:
 а) "що є";
 б) що має бути;
 в) позитивні тенденції в економічному розвитку;
 г) оціночні судження.
12. Представником школи фізіократів був:
 а) В. Петті;
 б) Т. Мен;
 в) Ф. Кене;
 г) Д. Рікардо.
13. Назва економічної науки "політекономія" вперше з'явилася в:
 а) середині XV ст.
 б) 1615 р.;
 в) 1647 р.;
 г) 1776 р.;
 д) 1818 р.;
 е) 1867 р.
14. Хто першим ввів в користування термін "політична економія"?
 а) Ф. Кене;
 б) А. Монкретьєн;
 в) А. Сміт;
 г) У. Петті;
 д) Арістотель.
15. Представники якого напрямку в економічній науці вважали торгівлю джерелом багатства нації:
 а) фізіократи;
 б) меркантилізм;
 в) класична політекономія;
 г) кейнсіанство.
16. Сукупність прийомів, засобів і принципів, за допомогою яких досліджуються економічні явища та процеси – це:
 а) наукова абстракція;
 б) формалізований опис економічних процесів і явищ;
 в) форми пізнання та використання економічних законів;
 г) метод економічної теорії.
17. У чому сутність методу абстракції:
 а) в розчленуванні цілого на окремі елементи і дослідженні кожного з них окремо;
 б) в логічному висновку про ціле на основі окремих фактів;
 в) у відмові від поверхневих, несуттєвих сторін явища і зосередженні на в'ясуванні внутрішніх, суттєвих зв'язків;
 г) в здійсненні економічної політики.
18. Формалізований опис економічних процесів і явищ, структура якого абстрактно відтворює реальну картину економічного життя – це:
 а) економічний закон;
 б) економічна категорія;
 в) економічна модель;
 г) економічні принципи.
19. Валовий внутрішній продукт (ВВП), національний дохід (НД), рівень безробіття тощо є об'єктом дослідження:
 а) мікроекономіки;

- б) макроекономіки;
 - в) мезоекономіки;
 - г) мегаекономіки.
20. Якщо економічне узагальнення використовується іншими економічними науками, то економічна теорія виконує таку функцію:
- а) лізнавальну;
 - б) практичну;
 - в) методологічну;
 - г) виховну;
 - д) прогностичну.
21. До основних економічних цілей суспільства не можливо віднести:
- а) досягнення економічного зростання;
 - б) досягнення стабільного рівня цін;
 - в) забезпечення зайнятості;
 - г) підвищення рентабельності підприємства;
 - д) досягнення сприятливого зовнішньоторгівельного балансу.
22. Економічна політика – це:
- а) цілі, напрями, шляхи, важелі впливу на економіку, що визначені суб'єктами влади;
 - б) здатність управляти економічними процесами;
 - в) конкуренція різних економічних ідей;
 - г) досягнення економічного зростання.
23. Якщо економічне узагальнення базується на фактах, то такий метод аналізу є:
- а) описовим;
 - б) гіпотетичним;
 - в) дедуктивним;
 - г) індуктивним;
 - д) історичним.
24. Якщо досліджується економіка як цілісна система, то це аналіз
- А) мікроекономічний;
 - Б) макроекономічний;
 - В) мезоекономічний;
 - Г) правильної відповіді немає.
25. Яке з визначень точніше передає сутність індуктивного методу пізнання?
- А) Рух від окремих фактів до загальних висновків;
 - Б) висування гіпотез та подальша їх перевірка на фактах;
 - В) попереднє формулювання економічних законів та їх подальша перевірка на фактах;
 - Г) правильної відповіді немає.
26. Метод аналізу передбачає:
- А) послання частин предмета або явища в ціле, розглядання предмета як єдності;
 - Б) розчленування предмета або явища на його складові частини; в) уявне виділення й узагальнення найбільш істотних особливостей, властивих тій чи іншій групі явищ.
 - Г) правильної відповіді немає.
28. Метод синтезу передбачає:
- А) розчленування предмета або явища на його складові частини;
 - Б) вимушене спрощення об'єкта, що досліджується, для глибокого вивчення його окремих сторін;
 - В) послання частин предмета або явища в ціле, розглядання предмета як єдності;
 - Г) правильної відповіді немає.
29. Яка з економічних шкіл вважає найважливішим інструментом впливу на макроекономічну ситуацію грошово-кредитне регулювання економіки?
- А) кейнсіанство;
 - Б) інституціоналізм;
 - В) монетаризм;
 - Г) меркантилізм
30. Яка з економічних шкіл відстоює необхідність активного державного втручання в економічні процеси?
- А) неокласична;
 - б) монетаризм;
 - В) Кейнсіанство; Г) інституціоналізм.

Тести до теми " Сукупність, структура і типи економічних систем "

1. Сукупність взаємопов'язаних і розміщених у належному порядку елементів цілісного утворення -це.
- а) економічна модель;
 - б) поняття "система";
 - в) економічна система;
 - г) економічні закони.
2. Економічна система - це:
- а) сукупність взаємопов'язаних і розміщених у належному порядку елементів цілісного утворення;
 - б) особливим чином упорядкована система зв'язків між виробництвом та споживанням матеріальних благ;
 - в) сукупність взаємопов'язаних і відповідним чином упорядкованих елементів економіки, що утворюють певну цілісність, економічну структуру суспільства;
 - г) формалізований опис економічних явищ і процесів за допомогою математики, графіків тощо, структура якого абстрактно відтворює реальну картину економічного життя.
3. Поняття продуктивних сил - це :
- а) єдність предметів і засобів праці;
 - б) сукупність засобів виробництва і робочої сили;
 - в) сукупність засобів виробництва в єдності із фізичними і розумовими здібностями працівників, їх навиками, знаннями, уміннями, наукою, технологіями, інформацією, методами організації праці та управління виробництвом, що забезпечують створення благ для задоволення потреб людей;
 - г) всі попередні відповіді неправильні.
4. Яка із рис найбільш характерна для ринкової системи:
- а) на соціально-економічні процеси значний вплив справляють звичаї, релігійні та культурні цінності, кастовий та соціальний поділ суспільства ;
 - б) домінування державної власності на економічні ресурси;
 - в) наявність та функціонування великої кількості діючих виробників стандартизованої продукції та її покупців;
 - г) хронічний товарний дефіцит.
5. Фундаментальна проблема, яка виникає у всіх економічних системах, це:
- а) "як", "що" і "для кого" виробляти;
 - б) інвестиції;
 - в) рідкість;
 - г) споживання;
 - д) виробництво.
6. Якщо в країні переважну частину ресурсів привласнює держава, то її економічна система є:
- а) змішаною;
 - б) командною;
 - в) ринковою;
 - г) всі варіанти відповідей неправильні.
7. Головною ознакою сучасної змішаної економіки є:
- а) поєднання ринкового механізму із державними методами регулювання економіки, які органічно переплітаються і доповнюють один одного;
 - б) високий рівень розвитку продуктивних сил;
 - в) поєднання натурального та товарного виробництва;
 - г) поєднання ручного, машинного та автоматизованого виробництва.
8. До елементів економічної системи не можна віднести :
- а) природні ресурси;
 - б) соціально-економічні відносини;
 - в) продуктивні сили;
 - г) організаційно-економічні відносини;
 - д) техніко-економічні відносини;
 - е) господарський механізм.
9. Економічні відносини – це :
- а) відносини між людьми з приводу процесів виробництва, обміну, розподілу, споживання;
 - б) відносини з приводу застосування способів і методів організації та управління виробництвом;
 - в) тільки відносини власності на засоби виробництва;
 - г) відносини між людьми з приводу використання ними знарядь та предметів у процесі виробництва.
10. Основними типами економічних систем прийнято вважати :

- а) ринкову, командно-адміністративну, змішану;
- б) товарне виробництво, чистий ринок, змішану економіку;
- в) чисто ринкову та командно-адміністративну;
- г) традиційну, ринкову, командну, змішану.

11. Якщо в країні переважну частину ресурсів привласнює держава, то її економічна система є:

- а) змішаною;
- б) командною;
- в) ринковою;
- г) всі варіанти відповідей неправильні.

12. Яка з наведеної рис не відноситься до ринкової економіки:

- а) конкуренція;
- б) централізоване планування;
- в) приватна власність;
- г) свобода підприємництва.

13. Який тип економічної системи є логічно зайвим у поданій класифікації?

- А) натуральна економіка;
- Б) командна економіка;
- В) традиційна економіка;
- Г) ринкова економіка.

14. Яка економічна система функціонує на основі переважно адміністративних рішень та наказів вищих органів управління?

- А) традиційна економіка;
- Б) командна економіка;
- В) ринкова економіка;
- Г) змішана економіка.

15. Яка економічна система заснована на поєднанні ринкового механізму та державного регулювання економічних процесів?

- А) традиційна економіка;
- Б) командна економіка;
- В) ринкова економіка;
- Г) змішана економіка.

16. Що з наведеного не є ознаками ринкової економіки?

- А) приватна власність;
- Б) конкуренція;
- В) суспільний інтерес як основний мотив поведінки;
- Г) обмежена роль держави.

17. Особливістю командної економіки є:

- А) директивне визначення державою основних параметрів діяльності підприємств;
- Б) планування господарської діяльності підприємствами;
- В) державне регулювання економіки;
- Г) індикативне планування державою економічних показників.

18. Для змішаної економіки не властиві:

- А) ринкове регулювання;
- Б) державне регулювання економіки;
- В) планування на мікрорівні;
- Г) правильної відповіді немає.

19. Фундаментальна проблема, з якою стикаються всі економічні системи, — це:

- А) інвестиції;
- Б) виробництво;
- В) споживання;
- Г) рідкість.

20. Який економічний уклад є домінуючим у сучасних змішаних системах?

- А) приватнокапіталістичний;
- Б) соціалізований;
- В) державний;
- Г) правильної відповіді немає.

21. Яке з визначень розкриває суть економічної системи:

- а) економічна система — це сфера функціонування продуктивних сил і економічних відносин, взаємодія яких характеризує сукупність організаційних форм та видів господарської діяльності;

- б) економічна система – це сукупність певних елементів або підсистем і зв'язків між ними, які властиві ознаки цілісності;
- в) економічна система – це сукупність усіх видів економічної діяльності людей у процесі їх взаємодії, спрямованих на виробництво, обмін, розподіл і споживання товарів і послуг, а також на регулювання такої діяльності відповідно до мрії суспільства;
- г) правильно вказане в п. а, в.
22. Яке з наведених положень не відображає структури господарського механізму:
- а) це механізм використання економічних законів;
- б) це механізм удосконалення права власності;
- в) це механізм розв'язання суперечностей суспільного виробництва;
- г) це механізм реалізації власності?
23. Які основні критерії класифікації економічних систем:
- а) технологічний спосіб виробництва;
- б) відносини власності;
- в) наявність або відсутність товарно-грошових відносин та ступінь їх розвитку;
- г) тип господарського механізму;
- д) взаємозв'язок економічних та юридичних відносин і форм?
24. Вкажіть, які елементи належать до складу продуктивних сил:
- а) робоча сила і виробничі відносини; б) засоби виробництва;
- в) робоча сила і засоби виробництва?
25. Яке з визначень виробничих відносин правильне:
- а) відносини між людьми у процесі виробництва; б) відносини власності;
- в) відносини власності, розподілу та виробництва; г) інше визначення?
26. Відмінною особливістю централізовано-планової економічної системи є:
- а) директивне визначення державою основних параметрів діяльності підприємств;
- б) планування господарської діяльності підприємствами;
- в) державне регулювання економіки;
- г) правильно вказане у п. а, б; д) правильно вказане у п. б, в.
27. Який тип виробництва є історичним посередником ринкової системи?
- А) античний;
- Б) азійський;
- В) традиційний;
- Г) феодалний.
28. Що є постійним дефіцитом у ринковій економічній системі:
- а) ресурси;
- б) товари щоденного вжитку;
- в) гроші;
- г) інтелектуальні блага;
- д) послуги.
29. Що є постійним дефіцитом у командній економічній системі:
- а) природні ресурси;
- б) гроші;
- в) товари і послуги;
- г) інтелектуальні блага;
- д) трудові ресурси.
30. Господарський механізм – це :
- а) відносини між людьми з приводу виробництва, розподілу, обміну і споживання матеріальних і нематеріальних благ.
- б) сукупність засобів виробництва, предметів праці і засобів праці працівників в єдності з їхніми фізичними і розумовими здібностями, наукою, технологіями, інформацією, методами організації праці та управління виробництвом, що забезпечують створення економічних благ для задоволення потреб людей.
- в) сукупність форм і методів регулювання економічних процесів та суспільних дій господарюючих суб'єктів на основі використання економічних законів, економічних важелів, правових норм та інституційних утворень.

1. Що з переліченого є необхідною передумовою існування товарного виробництва?
 - а) суспільний поділ праці;
 - б) наявність розвинутої системи машин;
 - в) концентрація виробництва на великих підприємствах;
 - г) розвинена грошова система.
2. До недоліків Натурального виробництва не належать:
 - А) обмеженість масштабів виробництва;
 - Б) неможливість використання переваг суспільного поділу праці;
 - В) великі витрати, пов'язані з пошуком покупців;
 - Г) незабезпеченість задоволення зростаючої різноманітності потреб.
3. Товарне виробництво — це:
 - А) сучасна форма діяльності господарських одиниць;
 - Б) значною мірою застаріла форма ведення господарства;
 - В) форма господарства, що існує завжди;
 - Г) форма господарства, що має відмерти.
4. Яке визначення точніше відображає суть товарного виробництва?
 - А) виробництво продуктів для споживання іншими;
 - Б) виробництво товарів для обміну через купівлю-продаж;
 - в) створення найефективніших форм та способів поєднання факторів виробництва;
 - Г) переробка природної сировини для надання їй властивостей, здатних задовольнити потреби людини.
5. Характерними рисами товарного виробництва є:
 - А) суспільний поділ праці;
 - Б) прями зв'язки між виробництвом і споживанням;
 - В) замкненість господарства;
 - Г) особиста залежність.
6. Що з переліченого є необхідною передумовою існування товарного виробництва?
 - А) суспільний поділ праці;
 - Б) наявність розвинутої системи машин;
 - В) концентрація виробництва на великих підприємствах;
 - Г) розвинена грошова система.
7. Виділіть рису, характерну для товарного виробництва і не властиву натуральному господарству:
 - А) обмін діяльністю між людьми;
 - Б) виробництво товарів для обміну;
 - В) використання засобів виробництва;
 - Г) задоволення суспільних потреб приватною працею.
8. Здатність товару задовольняти ту чи іншу потребу людей називається:
 - а) мінова вартість;
 - б) товарна вартість;
 - в) споживна вартість;
 - д) продуктивна вартість
9. Якщо номінальна вартість грошей не зміниться, а ціни на товари й послуги зростуть в 2 рази, то купівельна спроможність грошей:
 - а) зростає в 2 рази
 - б) упаде в 2 рази
 - в) упаде в 4 рази
 - г) не зміниться
 - д) зростає в 1,5 рази
10. Гроші — це:
 - а) будь-який товар, що є загальноприйнятним в розрахунках за всі інші товари;
 - б) особливі паперові й металеві товари, що випускаються державою як гроші;
 - в) особливі паперові й металеві товари, які прийняті у певній країні в певний період часу як загальний засіб обміну;
 - г) правильною відповіді немає.
11. Які з наведених активів володіють найвищою ліквідністю:
 - а) готівкові гроші;
 - б) вклади в ощадних установах;

- в) нерухоме майно;
г) акції та облигації.
12. Виступаючи посередником в операціях купівлі-продажу товарів з негайною оплатою угоди, гроші виконують функцію:
а) міри вартості;
б) засобу обігу;
в) засобу платежу;
г) засобу нагромадження.
13. Підвищення курсу вітчизняної валюти щодо іноземних валют називається:
а) економічне зростання;
б) дефляція;
в) ревальвація;
г) девальвація;
д) вірні відповіді а) і в).
14. Теорія, що визначає вартість товарів ступенем корисності останньої одиниці товару для споживача - це:
а) трудова теорія вартості;
б) інформаційна теорія вартості;
в) теорія граничної корисності;
г) альтернативна теорія вартості;
д) теорія витрат (факторів) виробництва.
15. Що з переліченого є безпосередньою причиною виникнення товарного виробництва:
а) економічна відособленість виробників як приватних власників, що робить їх самостійними товаровиробниками;
б) розвинута грошова система;
в) наявність розвинутої системи машин;
г) концентрація виробництва на великих підприємствах.
16. Форма суспільного господарства в якій вироблена продукція призначається для задоволення власних потреб виробника називається:
а) товарне виробництво;
б) власне виробництво;
в) натуральне виробництво;
г) матеріальне виробництво.
17. Мінова вартість товару - це:
а) здатність товару задовольняти ту чи іншу потребу людини;
б) рівень його якості;
в) пропорція, в якій один товар обмінюється на інший;
г) затрачена на його виробництво конкретна праця;
д) правильна відповідь не вказана.
18. Споживна вартість товару— це:
А) здатність товару обмінюватися на інші товари;
Б) здатність товару задовольнити певну потребу людини;
В) суб'єктивна оцінка споживачем Вартості Товару;
Г) правильної відповіді немає.
19. Вартість товару визначається сукупна необхідними витратами його виробництва, тобто
А) індивідуальними витратами кожного виробника;
Б) витратами, необхідними для виробництва основної маси даного виду;
В) витратами, у які Суспільству Обходиться виробництво товару.
Г) правильної відповіді немає.
20. Теорія, що визначає величину вартості товару за витратами суспільно-необхідної праці - це:
а) "дуалістична" теорія вартості;
б) трудова теорія вартості;
в) інформаційна теорія вартості;
г) теорія граничної корисності;
д) альтернативна теорія вартості;
е) теорія витрат (факторів) виробництва.
21. Зниження курсу національної валюти відносно іноземної називається:
а) інфляція;
б) стагнація;

- в) ревальвація;
- г) девальвація;
- д) обезцінення.

22. Натуральне господарство - це така форма організації економіки, при якій:

- а) продукти праці виробляються для обміну на ринку;
- б) існує замкнутість виробників;
- в) продукти виробляються для внутрішньогосподарського споживання;
- г) зв'язок між виробництвом і споживанням прямий, нічим не опосередкований;
- д) присутня спеціалізація виробників на виробництві якого-небудь продукту;
- е) всі відповіді вірні;
- ж) вірні відповіді б, в, г.

23. Яка країна вважається батьківщиною паперових грошей?

- а) Англія;
- б) Греція;
- в) Китай;
- г) Франція;
- д) Італія.

24. Коли гроші перетворюються на скарб?

- а) коли їх використовують для збагачення;
- б) коли їх використовують для зберігання багатства;
- в) коли їх використовують для придбання нерухомості й коштовних речей тривалого користування.

25. За яких умов гроші не будуть виконувати функцію нагромадження:

- а) коли за обміном товару на гроші не наступає обмін грошей на товар;
- б) коли гроші залишають сферу обігу;
- в) коли гроші утворюють скарб, виступаючи у своїй золотій "плоті";
- г) коли підприємства, установи, окремі люди, для забезпечення поточних потреб створюють грошові резерви, які зберігаються в банках та інших кредитних установах;
- д) коли їх рух у сфері обігу не супроводжується зустрічним потоком товарів, або надання послуг.

26. За яких умов гроші будуть виконувати функцію засобу платежу:

- а) коли за обміном товару на гроші не наступає обмін грошей на товар і вони залишають сферу обігу;
- б) коли гроші переходять від одного власника до другого, але їх рух в цей момент не супроводжується зустрічним потоком товарів або наданням послуг;
- в) коли підприємства, установи, окремі люди для забезпечення поточних потреб створюють грошові резерви, які зберігаються в банках і інших кредитних установах;
- г) коли гроші утворюють скарб, виступаючи у своїй золотій "плоті".

28. Походження грошей в більшості пов'язують з:

- а) домовленістю між людьми;
- б) розвитком обміну продуктами праці;
- в) законодавчими актами держави;
- г) всіма приведеними відповідями.

28. Що таке кредитна картка?

- а) це певний вид боргового зобов'язання;
- б) це платіжно-розрахунковий засіб, який видає банк клієнту для здійснення оплати товарів і послуг, проданих у кредит;
- в) це банківський документ, в якому фіксуються всі надходження і витрати грошей клієнта.

29. Яке з понять характеризує зміну купівельної спроможності грошей:

- А) аверс
- Б) реверс
- В) дефляція
- Г) нуліфікація
- Д) бартер

30. Що не характеризує суті грошей:

- а) сукупність активів, які використовують для виконання ділових операцій;
- б) посередник в обміні товарів і послуг;
- в) вимірник цін усіх інших товарів;
- г) одна із форм нагромадження багатства;
- д) одна із видів виробничих ресурсів.

Тести до теми " Ринкова організація виробництва "

1. Ринок – це:

- а) сукупність актів купівлі-продажу;
- б) взаємодія попиту і пропозиції;
- в) взаємовідносини між продавцями і покупцями;
- г) економічна форма обміну, коли продукт існує в якості товару;
- д) система економічних відносин між людьми, які охоплюють процеси виробництва, обміну, розподілу, споживання;
- е) всі відповіді вірні.

2. До основних принципів функціонування ринку можна віднести:

- а) економічну самостійність;
- б) економічну рівність;
- в) економічну відноєдальність;
- г) всі відповіді вірні;
- д) всі відповіді невірні.

3. Які з названих визначень не мають відношення до ринкової економіки:

- а) конкуренція;
- б) приватна власність;
- в) централізоване планування;
- г) свобода підприємницького вибору.

4. До основних функцій ринку не відноситься:

- а) інформаційна функція;
- б) посередницька функція;
- в) облікова функція;
- г) контролююча функція;
- д) стимулююча функція;
- е) правильна відповідь відсутня.

5. Яка з функцій ринку визначає суспільну значимість вироблених товарів і послуг та затрачених на їх виробництво економічних ресурсів?

- а) регулююча;
- б) інформаційна;
- в) ціноутворююча;
- г) контролююча;
- д) облікова.

6. Як називають ринок, де можна отримати позику, придбати цінні папери:

- а) валютний;
- б) кредитний;
- в) фінансовий;
- г) інвестицій.

7. Що включається в інфраструктуру товарного ринку :

- а) банки;
- б) ярмарки;
- в) валютні біржі;
- г) біржі праці;
- д) аукціони;
- е) аудиторські фірми;
- с) всі вище перераховані інститути.

8. Що відноситься до інфраструктура ринку :

- а) комерційні банки;
- б) ярмарки;
- в) валютні біржі;
- г) біржі праці;
- д) магазини роздрібно торгівлі;
- е) аукціони;
- с) аудиторські фірми;
- ж) всі вище перераховані інститути.

9. Які з положень можна розглядати, як умови формування ринку:

- а) наявність суб'єктів ринкових відносин;
- в) вільне ціноутворення;

- б) еквівалентний обмін товарів; г) конкуренція;
д) інформація про ринок і його суб'єктів.

10. Як називається ринок, де можна одержати позику, придбати цінні папери:

- а) валютний; в) фінансовий; д) фондовий;
б) кредитний; г) цінних паперів; е) інвестиційний.

11. Які товари реалізуються на ринку предметів споживання:

- а) хлібобулочні вироби; г) верстати;
б) цукор; д) будівельні матеріали;
в) одяг; е) меблі; с) виробничі устаткування.

12. Які з наведених ознак характеризують поняття "вільний ринок":

- а) монополія держави; б) обмежена кількість виробників;
в) вільний доступ до ринку; г) вільне ціноутворення.
г) можливість вкладати гроші в будь-яку сферу;
д) доступність інформації про попит, пропозицію, ціну, норму прибутку;

13. Яка з наведених характеристик суперечить поняттю "конкурентний ринок":

- а) велика кількість продавців; б) виробник може впливати на ринкову ціну;
в) відносно легкий вхід виробників у конкретний ринок.

14. Згрупуйте ринки відповідно до критеріїв класифікації (економічне призначення, товарні групи, просторова ознака, ступінь обмеження конкуренції, характер продажу, ступінь законності):

- а) "чорний" ринок (тіньовий); е) легальний ринок;
б) оптовий ринок; ж) ринок с/г сировини;
в) світовий ринок; з) монопольний ринок;
г) ринок продовольчих товарів; і) місцевий ринок;
д) ринок праці; й) роздрібний продаж;
е) ринок цінних паперів; к) ринок благ і послуг;
д) ринок науково-технічних розробок.

15. Які установи належать до інфраструктури ринку праці:

- а) магазини; б) товарні біржі; в) служби зайнятості.

16. Які установи належать до ринку цінних паперів:

- а) фондова біржа; в) інвестиційні компанії;
б) акціонерні товариства; г) товарні біржі;
д) біржа робочої сили.

17. Яка з наведених компаній є холдинг-компанією:

- а) керівна фірма; б) компанія, яка володіє іншою фірмою;
в) компанія, яка володіє контрольным пакетом акцій іншої компанії.

18. Вкажіть правильне визначення контрольного пакету акцій:

- а) кількість акцій, що дає право на управління компанією;
б) вся кількість акцій, випущених компанією;
в) вся кількість акцій, випущених вперше при створенні акціонерного товариства.

19. Між якими економічними законами встановлюється взаємозв'язок при формуванні ціни пропозиції?

- а) між ціною пропозиції та законом попиту і пропозиції;
б) між ціною пропозиції і законом монополізації виробництва;
в) між ціною пропозиції і законом грошового обігу.

20. Назвіть визначальну ознаку ринку:

- А) рівновага між попитом та пропозицією;
Б) низькі ціни на товари та послуги;
В) конкуренція товаровиробників;
Г) диференціація доходів.

21. Які ознаки характеризують ринок як систему?

- А) різноманітність форм власності і господарювання;
Б) конкуренція товаровиробників;
В) свобода підприємництва;
Г) свобода ринкових суб'єктів визначати ціни на товари та послуги згідно до законодавства;
Д) вільний доступ ринкових суб'єктів до ринкової інформації;
Е) обмежена роль держави в регулюванні економічних процесів;
Е) усі ознаки разом.

22. Основні функції ринку це:

- А) стимулююча та інформаційна;

- Б) інформаційна та регулятивна;
- В) інформаційна, регулятивна, стимулююча, інтегруюча;
- Г) антимонополна, інформаційна, стимулююча.

23. Назвіть принципи, які не притаманні ринковій системі:

- А) свобода підприємства;
- Б) контроль держави рівня споживчих цін;
- В) конкуренція;
- Г) особистий інтерес.

24. Що можна віднести до Недоліків ринку?

- А) високий рівень ринкової конкуренції;
- Б) матеріальна зацікавленість ринкових суб'єктів;
- В) різка диференціація доходів; соціальне розширення населення;
- Г) свобода підприємництва;

25. Що з перерахованого не належить до ринкової інфраструктури?

- А) оптова і роздрібна торгівля;
- Б) консалтингові фірми;
- в) комерційні банки;
- г) державні корпорації.

26. Як можна охарактеризувати поняття «система ринків»?

- А) розподіл ринків на покупців та продавців;
- Б) розподіл ринків за суб'єктами (товарів та послуг, робочої сили, капіталів тощо);
- В) сукупність ринків, диференційованих на окремі види на стави різних критеріїв.
- Г) система легального і «тіньового» ринку.

27. Підприємці зацікавлені у високих цінах, Споживачі - у низьких. За допомогою якого механізму вирішується це протиріччя?

- А) державне регулювання;
- Б) зняження попиту;
- В) ринкова конкуренція;
- Г) зняження пропозиції.

28. У чому виявляється соціальний аспект прибутку в умовах ринку?

- А) бізнес повинен сплачувати податки;
- Б) підтримка бідних прошарків населення;
- В) необхідність державного регулювання економіки;
- Г) прибуток спонукає товаровиробників виробляти необхідні споживачам товари та послуги.

29. Відокремте суб'єкти і об'єкти ринкових відносин:

- а) підприємств Іванов; г) слюсар Сидорів; с) банк "Аваль";
- б) акціонер Петров; д) металорізючий верстат; ж) гроші;
- в) трудові навички; е) домогосподарка Федорова; з) апельсини.

30. Складовими елементами ринкового механізму є:

- а) підприємства; в) пропозиція; д) конкуренція;
- б) попит; г) монополія; е) ринкова ціна.

Тести до теми «Основи саморегулювання ринкової економіки.»

1. Економічний попит на товар означає:

- а/ прагнення споживача придбати даний товар;
- б/ форму вираження потреби;
- в/ придбання будь-якого блага, що пріврівнюється до тих "жертв", які приходится робити для його придбання;
- г/ суб'єктивне прагнення споживача, підкріплене об'єктивними можливостями (грошовими ресурсами) покупки.

2. Обсяг фактичного проданих товарів і послуг – це:

- а/ потенційний попит;
- б/ реалізований попит;
- в/ нереалізований попит;
- г/ поточний попит.

3. Ринковий закон попиту визначає:

- а) перевищення пропозиції над попитом спричиняє зняження ціни;
- б) якщо доходи споживачів зростають, вони купують більше товарів;

- в) крива попиту має позитивний нахил;
 г) якщо ціна товару знижується, обсяг покупок зростає.
4. До нецінових факторів ринкового попиту не належить:
- а) ціни на товари-субститути;
 б) смаки споживачів;
 в) грошові доходи споживачів;
 г) ціни на ресурси;
 д) кількість споживачів.
5. Вдосконалення технології виробництва призведе до:
- а) зрушення кривої попиту вгору;
 б) зміщення точки на кривій пропозиції вгору;
 в) зміщення точки на кривій попиту вниз;
 г) зрушення кривої пропозиції вниз.
6. Попит і пропозиція можуть бути використані для пояснення координуючої ролі ціни:
- а) на товарному ринку;
 б) на ринку ресурсів;
 в) на валютному ринку;
 г) на будь-якому ринку.
7. Ринковий попит не відчуває впливу:
- а) прибутків споживачів;
 б) ціни на взаємодоповнюючі товари;
 в) ціни на ресурси;
 г) чисельності покупців.
8. Якщо попит падає, крива попиту зміщується:
- а) вниз і вліво;
 б) по обертанню стрілки годинника;
 в) вгору і вправо;
 г) проти обертанню стрілки годинника.
9. Зміна якого фактору не викликає зміни кривої попиту:
- а) смаків і переваг споживачів;
 б) розміру або розподілення національного доходу;
 в) чисельності або віку споживачів;
 г) ціни товару?
10. Удосконалення технології зміщує:
- а) криву попиту вгору і вправо;
 б) криву попиту вниз і вправо;
 в) криву пропозиції вниз і вправо;
 г) криву пропозиції вгору і вліво.
11. Якщо пропозиція і попит на товар зростають, то:
- а) ціна збільшиться;
 б) підвищиться загальна кількість товару;
 в) ціна залишається стабільною;
 г) благоустрій суспільства зростає.
12. Попит і пропозиція можуть бути використані для пояснення координуючої ролі ціни:
- а) на товарному ринку;
 б) на ринку ресурсів;
 в) на валютному ринку;
 г) на будь-якому ринку.
13. До функцій ціни не належить:
- а) облікова;
 б) стимулююча;
 в) регулююча;
 г) контролююча;
 д) розподільча.
14. Функція ціни, яка змушує виробників знижувати витрати виробництва, підвищувати якість продукції називається:
- а) облікова;
 б) розподільча;
 в) стимулююча;
 г) регулююча.
15. Конкурентний ринковий механізм – це спосіб:
- а) погодження рішень споживачів, виробників і власників факторів виробництва;
 б) синхронізація цих рішень;
 в) погодження і синхронізації цих рішень;
 г) ні синхронізації, ні погодження цих рішень.
16. Скорочення пропозиції товару веде до збільшення:
- а) попиту на взаємодоповнюючі товари;
 б) загальної виручки продавця, якщо попит на товар є еластичним за ціною;
 в) загальної виручки продавця, якщо попит на товар є нееластичним за доходом;
 г) попиту на цей товар;
 д) попиту на взаємозамінні товари.

17. Характерною рисою (ознакою) монополії на відміну від конкурентної фірми є:
- а) прагнення максимізувати прибуток;
 - б) прагнення збільшити кількість продукції, що виробляється і підвищувати на неї ціну;
 - в) прагнення знизувати обсяги продукції, що виробляється і підвищувати ціну на неї;
 - г) прагнення до найбільш повного задоволення потреб покупців в даному виді продукції.
18. Джерелами монопольної влади є:
- а) патенти;
 - б) авторські права;
 - в) економія на масштабах;
 - г) урядові ліцензії;
 - д) усі згадані чинники.
19. Конкуренція – це:
- а) боротьба виробників за отримання максимального прибутку;
 - б) боротьба споживачів за право купувати товари по більш низьким цінам;
 - в) економічне змагання за досягнення найвищих результатів в будь-якій сфері;
 - г) рушійна сила ринку;
 - д) всі наведені відповіді вірні.
20. Монополії, які утворюються та існують на законних підставах для надання особливих послуг називаються:
- а) природні;
 - б) законні;
 - в) легальні;
 - г) штучні.
21. Монополія – це ринкова структура, де:
- а) існують практично несполданні вхідні бар'єри в галузь;
 - б) діє тільки один покупець;
 - в) існує невелике число конкуруючих між собою виробників продукції для якої нема заміників;
 - г) є тільки одна велика фірма-виробник;
 - д) відсутній контроль над цінами продукції;
 - е) правильна відповідь вказана в пунктах а, г;
 - є) правильна відповідь вказана в пунктах б, д.
22. Олігополія – це ринкова структура, де діє:
- а) велика кількість конкуруючих фірм, які виробляють диференційовану продукцію;
 - б) велика кількість фірм, які виробляють однорідну продукцію;
 - в) невелика кількість конкуруючих фірм;
 - г) одна фірма в галузі.
23. Пропозиція – це:
- а) кількість виробленого товару;
 - б) кількість товару, здатна задовольнити існуючі потреби з урахуванням ціни за його одиницю;
 - в) кількість товару, яка може бути вироблена і запропонована до продажу у даний час за певної ціни за його одиницю.
24. Правильно сформулюйте закон пропозиції:
- а) кількість запропонованого товару збільшується з підвищенням ціни за його одиницю та зменшується з її зниженням;
 - б) кількість запропонованого товару зменшується з підвищенням ціни і збільшується – зі зниженням;
 - в) кількість запропонованого товару змінюється прямо пропорційно зміні ціни за його одиницю;
 - г) правильно вказане у п. а, в.
25. Які фактори не впливають на пропозицію певного товару?
- а) витрати виробництва;
 - б) кількість продавців;
 - в) зміна цін на інші товари;
 - г) зміна ставки податку з доходів громадян;
 - д) правильна відповідь відсутня.
26. Для досконалої конкуренції не є характерним:
- а) подібні товари;
 - б) багато виробників, що діють незалежно;
 - в) неможливість контролювати ринкову ціну з боку будь-якого виробника;
 - г) труднощі входу нових виробників на ринок із своїми товарами.
27. Монополістична конкуренція:
- а) багато підприємців продають подібні товари, намагаючись надати їм унікальних властивостей;
 - б) домінування на ринку певного виробника;

- а) реальна заробітна плата – це кількість матеріальних благ і послуг, які працівник може за неї придбати.
10. Який чинник зумовлює зростання реальної заробітної плати?
- а) зростання інфляції; б) зниження цін на товари і послуги;
в) запровадження платного навчання, медичного обслуговування.
11. Яке з положень найповніше виражає сутність заробітної плати з погляду теорії трудової вартості?
- а) заробітна плата є ціною праці;
б) заробітна плата – це грошова форма вартості й ціни товару робоча сила;
в) заробітна плата є платою за відпрещований робочий час.
12. Що є джерелом заробітної плати, яку робітник отримує на підприємстві?
- а) накопичені грошові кошти роботодавця;
б) прибуток; в) новостворена робітником вартість.
13. Які чинники найбільшою мірою характеризують історичний характер форм і систем заробітної плати?
- а) зростання номінальної заробітної плати;
б) зміни у співвідношенні між погодинною і відрядною формами заробітної плати;
в) зниження стимулюючої ролі заробітної плати.
14. Реальна заробітна плата - це:
- а) заробітна плата після відрахування податків й інших платежів;
б) кількість товарів і послуг, які можна купити на номінальну заробітну плату;
в) сума витрат родини протягом місяця;
г) заробітна плата, отримана за певний обсяг виконаних робіт.
15. Який фактор обумовлює збільшення реальної зарплати:
- а) зростання темпів інфляції;
б) зниження цін на товари й послуги;
в) збільшення ступеня соціальної нерівності;
г) введення платного навчання, медичного обслуговування.
16. Крива попиту на працю показує:
- а) залежність між величиною заробітної плати й розміром попиту на робочу силу;
б) залежність між чисельністю економічно активного населення й вартістю граничного продукту;
в) залежність між якістю праці і його оплатою;
г) залежність між пропозицією робочої сили й розміром попиту на робочу силу.
17. Крива Лоренца відображає:
- а) фактичний розподіл доходів;
б) абсолютну рівність доходів;
в) відносну рівність у розподілі доходів;
г) розподіл трансфертів.
18. Зменшення ступеня нерівності в розподілі особистих доходів відбилося на кривій Лоренца
- а) переміщенням кривої фактичного розподілу вниз;
б) збігом кривої фактичного розподілу з бісектрисою;
в) наближенням кривої фактичного розподілу до бісектриси;
г) переміщенням кривої фактичного розподілу вище бісектриси.
19. Коефіцієнт Джині, що характеризує ступінь нерівності в розподілі доходів населення, змінюється:
- а) у межах від 0 до 1;
б) дорівнює 1;
в) у межах від 1 до 10;
г) у межах від 0 до.
20. Коефіцієнт концентрації доходів (коефіцієнт Джині) розраховується:
- а) як відношення бісектриси до кривої Лоренца;
б) як відношення кривої Лоренца до бісектриси;
в) як відношення площі трикутника до площі між бісектрисою й кривою Лоренца;
г) як відношення площі між бісектрисою й кривою Лоренца до загальної площі трикутника, обкресленою лінією рівномірного розподілу.
21. Реальна заробітна плата - це:
- а) заробітна плата після відрахування податків й інших платежів;

- б) кількість товарів і послуг, які можна купити на номінальну заробітну плату;
- в) сума витрат родини протягом місяця;
- г) заробітна плата, отримана за певний обсяг виконаних робіт.
22. Які форми розподілу є справедливими?
- А) відповідно до праці;
- Б) відповідно до капіталу;
- В) відповідно до Власності;
- Г) Відповідно до граничної ефективності праці;
- Д) питання некоректне.
23. Найповніше визначення доходу - це:
- А) заробітна плата, яку отримав Робітник за певний період;
- Б) обсяг грошових надходжень за певний період;
- В) Грошові надходження робітників та підприємців, що отримані ними за певний період;
- Г) заробітна плата та інші грошові надходження, що отримані робітником за рік.
24. Крива Лоренца показує :
- А) ступінь нерівності у розподілі суспільних доходів;
- Б) ступінь диференціації доходів працівників Різних Галузей;
- В) Залежність між розміром Доходу та рівнем споживання;
- Г) залежність між кількістю членів Сім'ї Та загальним рівнем її Доходів.
25. Які фактори зумовлюють нерівність доходів у ринковій економіці:
- А) Розбіжності в Освіті;
- Б) уміння ризикувати;
- В) розбіжності в Здібностях;
- Г) економічна нерівність;
- Д) усі відповіді правильні.
26. Традиційними заходами уряду для зниження рівня диференціації доходів є:
- А) виділення коштів для перепідготовки кадрів;
- Б) виділення коштів для створення нових робочих місць;
- В) введення прогресивного оподаткування;
- Г) проведення індексації доходів.
27. Бюджет родини формується за рахунок:
- А) заробітної плати членів родини;
- Б) заробітної плати і доходів з присадибної ділянки;
- В) особистих доходів членів родини;
- Г) реальних доходів членів родини.
28. У розвинених ринкових країнах найбільшу частку у структурі доходів родини мають.
- А) доходи від власності;
- Б) доходи від капіталу;
- В) заробітна плата;
- Г) державні трансферти.
29. До трудових доходів відносять.
- А) заробітну плату;
- Б) ренту;
- В) дивіденд;
- Г) процент.
30. До нетрудових доходів належить.
- А) заробітна плата;
- Б) підприємницький дохід;
- В) трансфертні платежі;
- Г) правильної відповіді немає.

Тести до теми "Економічні функції держави в ринковій економіці"

1. Завданнями державного регулювання сучасної ринкової економіки є:
- а) модифікація ринкового механізму;
- б) послаблення конкуренції
- в) справедливий розподіл доходів.
- г) контроль за рівнем зайнятості та інфляції

2. Які причини зумовляють втручання держави у ринковий механізм:
- а) подолання дефіциту товарів;
 - б) забезпечення національної оборони;
 - в) наявність конкуренції;
 - г) подолання монополізму;
 - д) правильна відповідь вказана в пунктах б, г.
3. Як суб'єкт макроекономічного регулювання ринок не може:
- а) забезпечити людей суспільними благами;
 - б) реагувати на індивідуальні потреби людей;
 - в) регулювати ціни;
 - г) забезпечити рівномірний розвиток окремих регіонів.
4. До функцій держави в ринковій економіці не відносяться:
- а) законодавча діяльність держави;
 - б) підтримка конкурентного середовища;
 - в) встановлення цін на продукцію приватного сектору;
 - г) антициклічне регулювання економіки.
5. Стабілізаційна макроекономічна функція держави спрямована насамперед на:
- а) зменшення безробіття;
 - б) стійке зростання обсягів національного виробництва;
 - в) розвиток малого бізнесу;
 - г) збільшення державних інвестицій;
 - д) правильна відповідь вказана в пунктах а, б.
 - е) правильна відповідь вказана в пунктах в, г.
6. Основні об'єкти державного регулювання – це:
- а) економічний цикл;
 - б) галузева і регіональна структура;
 - в) зайнятість населення;
 - г) грошовий обіг;
 - д) платіжний баланс;
 - е) умови конкуренції;
 - є) всі вищевказані об'єкти.
7. Адміністративними методами впливу держави на економіку є:
- а) індикативне планування;
 - б) державне економічне прогнозування;
 - в) програмування;
 - г) засоби заборони, дозволів та примусу.
8. Засобами прямого державного регулювання є:
- а) прискорена амортизація;
 - б) податки;
 - в) регулювання зайнятості;
 - г) бюджетна політика.
9. Завданням державного регулювання сучасної ринкової економіки є:
- а) модифікація ринкового механізму;
 - б) послаблення конкуренції;
 - в) справедливий розподіл доходів;
 - г) контроль за рівнем зайнятості та інфляції.
10. Об'єктом державного регулювання є:
- а) платіжний баланс;
 - б) профспілки і союзи підприємців;
 - в) Верховна Рада і місцеві ради;
 - г) військово-промисловий комплекс;
 - д) бюджетна політика.
11. Існують такі основні форми державного регулювання економіки:
- а) планування, програмування й прогнозування;
 - б) грошовий обіг і кредитування;
 - с) науково-технічна політика;
 - г) збалансування й оптимізація структури господарства.
12. Яку функцію виконує держава й у ринковій й в адміністративно-командній економіці:
- а) законодавча діяльність;

- б) підтримка конкурентного середовища;
 - в) установлення цін на продукцію приватного сектора;
 - г) регулювання розмірів виробництва.
13. Який з видів діяльності уряду не може бути прийнятий в умовах сучасної ринкової економіки?
- а) захист конкуренції;
 - б) перерозподіл доходу й багатства;
 - в) установлення конкретних розмірів виробництва усім суб'єктам економічної діяльності;
 - г) контроль рівня зайнятості й інфляції.
14. Якою проблемою в ринковій економіці повинне займатися держава?
- а) розподілом і використанням всіх грошових доходів у суспільстві;
 - б) надавати допомогу конкретному споживачеві з обмеженими доходами, визначаючи способи їхнього раціонального використання;
 - в) визначити, що й скільки потрібно зробити кожному підприємству з наявних ресурсів;
 - г) визначити коло товарів й послуг, яких потребує суспільство незалежно від смаків і переваг будь-якої групи або всього населення.
15. Бюджетний дефіцит - це:
- а) різниця між планованими й реальними доходами бюджету;
 - б) відсутні кошти, необхідні, щоб повністю розплатитися з боргами;
 - в) відсотки, що сплачують за кредити, надані державі (уряду) банками й населенням;
 - г) позитивна різниця між сумарними витратами й доходами бюджету.
16. Експансіоністська грошово-кредитна політика - це:
- а) політика «дорогих грошей»;
 - б) політика «дешевих грошей»;
 - в) політика, спрямована на балансування доходів і витрат державного бюджету;
 - г) всі відповіді невірні.
17. До непрямих податків відносяться:
- а) прибутковий податок з населення;
 - б) податок на додану вартість;
 - в) податок зі спадщини;
 - г) податок на прибуток підприємства.
18. Рестриктивна грошово-кредитна політика проводиться:
- а) в умовах стабільної економічної кон'юнктури;
 - б) з метою скорочення інфляції;
 - в) для стимулювання ділової активності;
 - г) всі відповіді невірні.
19. До прямих податків відносяться:
- а) податок на прибуток корпорацій;
 - б) відрахування в пенсійний фонд;
 - в) акциз;
 - г) податок на додану вартість.
20. Крива Лаффера ілюструє те, що найбільші надходження податків забезпечує:
- а) 100% ставка податку;
 - б) нульова ставка податку;
 - в) оптимальна ставка податку;
 - г) всі відповіді невірні.
21. Державна політика в області податків і державних витрат називається:
- а) політикою, заснованою на кількісній теорії грошей;
 - б) монетарною політикою;
 - в) діловим циклом;
 - г) фінансовою політикою.
22. До вбудованих або автоматичних стабілізаторів економічного розвитку відносяться:
- а) витрати з обслуговування державного боргу;
 - б) прибуткові податки й допомога з безробіття;
 - в) витрати на захист й охорону навколишнього природного середовища;
 - г) мита й акцизи.
23. До джерел формування надходжень у державний бюджет не відносять:
- а) податки;
 - б) неподаткові надходження;

- а/ прагнення до панування і влади б/ подолання несадоволення працею
 в/ отримання прибутку г/ служіння суспільству
6. Яке з визначень фірми є найбільш повним:
 а/ фірма – це організація під єдиним управлінням установи з метою одержання прибутку її власником, шляхом пропозиції на ринку одного або декількох товарів і послуг
 б/ фірма – це господарська одиниця колективного характеру, що володіє всією повнотою прав для заключення контрактів, забезпечуючих всі сторони її діяльності
 в/ фірма – це організаційно-економічна система, з допомогою якої здійснюються виробничі процеси по створенню товарів і послуг з метою їх продажу
7. Яка з приведених цілей фірми є найбільш важлива:
 а/ отримання прибутку б/ максимізація продаж
 в/ підвищення якості продукції г/ збільшення заробітної плати працівникам
 д/ розширення ринку збуту товарів і послуг
8. Кого з перелічених суб'єктів не можна вважати підприємцями:
 а) власника кафе;
 б) фермера;
 в) власника простих акцій;
 г) власника облігацій державної позики;
 д) правильна відповідь відсутня.
9. Який із перерахованих принципів відноситься до підприємництва?
 а) самостійне планування діяльності;
 б) самостійний вибір постачальників та покупців;
 в) розпорядження прибутком на власний розсуд;
 г) самостійний набір працівників;
 д) усі відповіді вірні.
10. Яка з приведених цілей підприємницької фірми є найбільш важлива:
 а) отримання прибутку;
 б) максимізація продаж;
 в) підвищення якості продукції;
 г) збільшення заробітної плати працівникам;
 д) розширення ринку збуту товарів і послуг
11. Яке з визначень підприємництва є вірним?
 а) це самостійна, ініціативна, господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку;
 б) це самостійна господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою одержання прибутку;
 в) це господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання у сфері виробництва товарів, надання послуг з метою одержання прибутку;
 г) немає вірної відповіді.
12. Яке з визначень сутності підприємства є вірним?
 а) це певна сукупність продуктивних сил і відносин власності;
 б) це ланка, в межах якої відбувається одиничний поділ праці;
 в) це основна ланка народного господарства, яка забезпечує виробництво переважної маси товарів і послуг, здійснює науково-дослідницьку і комерційну діяльність з метою привласнення прибутку;
 г) немає вірної відповіді.
13. Яка форма організації підприємницької діяльності робить для фізичної особи ризик капіталу мінімальним:
 а) індивідуальне підприємництво;
 б) товариство;
 в) акціонерне товариство;
 г) державне підприємство.
14. Яка з перерахованих нижче організаційних форм підприємств є тимчасовим статутним об'єднанням промислового й банківського капіталу для досягнення загальної мети:
 а) корпорація;
 б) трест;
 в) консорціум;
 г) концерн.
15. Товариство з обмеженою відповідальністю – це:

- а) господарче товариство, засновники якого відповідають за своїми обов'язками всім належній їм майном;
- б) господарче товариство, засновники якого несуть ризик збитків у межах своїх вкладів у статутний фонд;
- в) господарче товариство, засновники якого не відповідають за своїми обов'язками;
- г) господарче товариство, засновники якого несуть солідарну відповідальність по зобов'язаннях суспільства всім своїм майном.
16. Які позитивні риси малих підприємств?
- а) можливість швидкого впровадження нових ідей, нових зрізів продукції;
- б) малі підприємства не так часто банкрутують, як великі;
- в) для малих підприємств характерна гнучкість і мобільність в управлінні та організації виробництва;
- г) немає вірної відповіді.
17. Яка риса характерна для закритих акціонерних товариств:
- а) акції цих підприємств котируються на біржі;
- б) акції цих підприємств не надходять у вільний продаж;
- в) кількість акціонерів на таких підприємствах в Україні не перевищує 200 чоловік;
- г) контрольний пакет акцій такого підприємства належить державі.
18. Ви володієте часток фірмі «Альфа», рівної 2 тис. грн. Крім вас, у цієї фірми ще 39 рівноправних співвласників. Статутний капітал фірми - 80 тис. грн. Фірма зазнала збитків у розмірі 100 тис. грн. й їй загрожує банкрутство. Розрахуйте, яку прийде вам взяти на себе у випадку банкрутства відповідальність, якщо фірма є акціонерним товариством:
- а) 2 тис. грн.;
- б) 2,5 тис. грн.;
- в) 100 тис. грн.;
- г) 20 тис. грн.
19. Якими з наведених видів підприємницької діяльності в Україні можуть займатися тільки державні підприємства?
- А) виробництво спиртних напоїв;
- Б) банківська діяльність;
- В) виготовлення грошових знаків;
- Г) надання телефонних послуг.
20. Які ознаки характеризують одноосібні господарства?
- А) одержання вигоди від спеціалізації;
- Б) обмежена відповідальність за результати діяльності;
- В) невизначене строків діяльності.
21. Корпорація характеризується:
- А) легкістю в організації компанії;
- Б) повною відповідальністю за результати діяльності;
- В) обмеженою відповідальністю за результати діяльності;
- Г) неможливістю використання ефекту масштабу.
22. Партнерство характеризується такими ознаками:
- А) широкий масштаб діяльності;
- Б) обмежена відповідальність за результати діяльності;
- В) ризик ведення справи розподіляється між партнерами;
- Г) адаптація до регіональних умов, місцевих ринків.
23. Менеджмент можна трактувати як:
- А) уміння досягати поставленої мети;
- Б) спосіб поводження з людьми;
- В) влада і мистецтво управління;
- Г) всі ствердження правильні;
24. За яких умов підприємства стають реальними суб'єктами ринкових відносин?
- Підприємство самостійно обирає вид діяльності;
- Метою діяльності є прибуток;
- Продукція реалізується за власними цінами;
- Держава визначає кількість продукції, планує виробництво.
25. Вкажіть, що показує рентабельність підприємства:
- Собівартість продукції;
- Прибутковість, доходність підприємства;
- Економічну ефективність.

26. До оборотних фондів підприємства відносять:
Земля, гроші, готова продукція;
Паливо, сировина, тара, електроенергія;
Техніка, обладнання, устаткування.

27. Вперше термін "підприємництво" увів у науковий обіг:

- а) А.Сміт;
- б) А.Монкретьєн;
- в) Р.Кантільон;
- г) Й.Шумпетер;
- д) Аристотель.

28. Для підприємницької діяльності не характерні:

- а) економічна самостійність;
- б) необмежена самостійність у господарській діяльності;
- в) ризик;
- г) правильно вказане у п. б), в).

29. Капітал підприємця:

- а) повинен бути його власністю;
- б) може бути його власністю;
- в) може не бути його власністю;
- г) не повинен бути його власністю;
- д) правильно вказане у п. б), в); ж) правильна відповідь відсутня.

30. Чи виконує власник підприємства певні управлінські функції?

- а) ні, оскільки він може наймати фахівців для управління підприємством;
- б) так, оскільки він сам приймає найважливіші рішення для діяльності фірми;
- в) ні, оскільки у більшості сучасних фірм практично всі рішення приймаються колегіально;
- г) так, оскільки як власник акцій він має право голосу на загальних зборах акціонерів.

Тести до теми "Витрати виробництва і прибуток"

1. Яке з наступних визначень відноситься до поняття «економічні витрати»:

- а) платежі робітникам, володарям землі, власникам капіталу і підприємцям;
- б) тільки ті платежі робітникам, земельним власникам, володарям капіталу і підприємцям, які оплачують послуги їх виробничих ресурсів;
- в) всі платежі робітникам, землевласникам, власникам капіталу і підприємцям мінус нормальний прибуток;
- г) всі платежі робітникам, землевласникам, власникам капіталу і підприємцям плюс нормальний прибуток.

2. Витрати в економічному розумінні слова (економічні витрати):

- а/ включають явні і неявні витрати, у тому числі нормальний прибуток;
- б/ включають явні витрати і не включають неявні;
- в/ включають неявні витрати і не включають явні;
- г/ не включають ні явні, ні неявні витрати;
- д/ перевищують явні і неявні витрати на величину нормального прибутку.

3. Неявні витрати – це:

- а) витрати, які змінюються зі зміною обсягів виробництва;
- б) вартість затрачених ресурсів, що є власністю фірми або підприємця;
- в) бухгалтерські витрати;
- г) витрати, які не змінюються зі зміною обсягів виробництва.

4. Грошові виплати підприємства на користь постачальників за ресурси називаються:

- а) внутрішні витрати;
- б) зовнішні витрати;
- в) економічні витрати;
- г) матеріальні витрати.

5. Змінні витрати підприємства – це:

- а) витрати, які мають місце незалежно від зміни обсягів виробництва;
- б) ті, які змінюються в залежності від зміни обсягів виробництва;
- в) явні і неявні витрати;
- г) загальні витрати підприємства.

6. Середні постійні витрати – це:

- а) затрати на сировину, устаткування, заробітну плату;
- б) бухгалтерські затрати на одиницю продукції;
- в) постійні затрати в розрахунку на одиницю продукції;
- г) економічні витрати на одиницю продукції.*

7. Середні витрати - це затрати на:

- а) одиницю продукції;
- б) суму середніх постійних і середніх змінних витрат;
- в) суму змінних витрат на одиницю продукції;
- г) постійні витрати в розрахунку на одиницю продукції;
- д) валові витрати на одиницю продукції.

8. Середні змінні витрати — це:

- а) затрати на сировину, електроенергію виробничого призначення, з/п. робітників в одиницю продукції;
- б) змінні витрати на одиницю продукції;
- в) (загальні витрати - постійні витрати) обсяг виробництва;
- г) всі відповіді неправильні.

9. Економічний прибуток - це:

- а) той мінімальний дохід, який має заробити підприємств, щоб залишитися у своєму бізнесі;
- б) різниця між загальним витрогом і явними витратами фірми;
- в) різниця між загальним витрогом і загальними витратами фірми - явними і неявними.

10. Те, що залишиться від загальної виручки підприємства після оплати окремим особам вартості капіталу, матеріалів, праці називається:

- а) чистий прибуток;
- б) валовий дохід;
- в) економічний прибуток;
- г) бухгалтерський прибуток.

11. Чи завжди ціна ресурсу збігається із його витратами:

- а) завжди, оскільки ціна ресурсу становить плату фірми за його;
- б) ні, адже ресурси іноді сплачуються з відстрочкою платежу, а їхнє споживання може стосуватися низки партій продукції;
- в) витрати необхідної та додаткової праці робочої сили ніяк не збігаються з її оплатою;
- г) попередні дві відповіді правильні разом;
- д) питання некоректне.

12. Економічні витрати:

- а) містять у собі явні й неявні витрати, у тому числі нормальний прибуток;
- б) містять у собі явні, але не включають неявні витрати;
- в) містять у собі неявні витрати, але не включають явні;
- г) перевищують явні й неявні витрати на величину нормального прибутку.

13. Альтернативні витрати - це:

- а) кількість праці, землі й капіталу, які були витрачені в процесі виготовлення товару або послуги;
- б) ступінь рідкості й корисності товару для споживача, визначена в ході його реалізації на ринку;
- в) кількість інших продуктів, від яких доводиться відмовитися, щоб одержати деяку кількість певного продукту;
- г) вартість останньої одиниці товару з даного товарного запасу, представленого на ринку.

14. Закон спадної віддачі говорить:

- а) збільшення частки одного з факторів виробництва при незмінності інших факторів приводить до збільшення обсягу виробництва, однак з деякого моменту обумовлений цим приріст зменшується;
- б) ріст цін на певний товар на ринку при інших незмінних умовах приводить до зменшення обсягу попиту на даний товар;
- в) зниження цін на товар на ринку при інших незмінних умовах приводить до зменшення обсягів пропозиції даного товару;
- г) у міру збільшення кількості споживаного блага на ринку гранична корисність і ціна даного блага збільшуються.

15. Неявні витрати - це:

- а) бухгалтерські витрати;
- б) економічні витрати;
- в) трансакційні витрати;
- г) альтернативні витрати використання ресурсів, що є власністю фірми.

16. Валові витрати - це:

- а) економічні витрати;
 - б) постійні витрати;
 - в) змінні витрати;
 - г) постійні й змінні витрати.
17. Середні загальні витрати – це:
- а) постійні витрати розраховуючи на одиницю продукції;
 - б) сума змінних витрат на одиницю продукції;
 - в) валові витрати на одиницю продукції;
 - г) безворотні витрати.
18. Трансакційні витрати - це:
- а) витрати на виробництво товару (на цю купку речовинних й особистих факторів виробництва);
 - б) витрати на оформлення ринкових угод;
 - в) витрати на сплату податків;
 - г) витрати на обслуговування заборгованості перед кредиторами.
19. Яка школа економічної теорії ввела в науковий обіг поняття «трансакційні витрати».
- а) меркантилізм;
 - б) класична буржуазна політекономія;
 - в) марксизм;
 - г) інституціоналізм.
20. Як називають матеріальні витрати підприємства на виробництво товару, виражені в грошовій формі.
- а) ціна виробництва;
 - б) вартість виробництва;
 - в) собівартість;
 - г) ринкова ціна.
21. Альтернативні витрати - це...
- а) вартість того, від чого прийдеться відмовитися, щоб одержати бажане;
 - б) цінність ресурсів при найкращому з можливих варіантів використання;
 - в) ціна заміни одного блага іншим;
 - г) вартість товарів (послуг), вимірювана з погляду упущеної вигоди;
 - д) усі відповіді правильні.
22. Постійні витрати - це витрати фірми:
- а) на покупку устаткування (так, ні);
 - б) на зарплату працівникам (так, ні);
 - в) на амортизацію (так, ні);
 - г) на сплату відсотків по кредитах (так, ні);
 - д) на сировину, матеріали, паливо (так, ні);
 - е) на рентні платежі (так, ні);
 - ж) на платню управлінського персоналу (так, ні);
 - з) на охорону об'єкта (так, ні).
23. Економічний прибуток - це...
- а) дохід, що одержує фірма;
 - б) різниця між доходом і постійними витратами;
 - в) різниця між доходом і внутрішніми витратами;
 - г) різниця між доходами й економічними витратами;
 - д) різниця між доходом і зовнішніми та внутрішніми витратами;
 - е) усі відповіді неправильні.
24. Бухгалтерський прибуток - це різниця...
- а) між доходом і внутрішніми витратами;
 - б) між доходом і зовнішніми витратами;
 - в) між доходом і загальними витратами;
 - г) між доходом і постійними витратами.
25. Гранічний дохід - це...
- а) дохід, отриманий на одиницю реалізованої продукції;
 - б) дохід, отриманий від реалізації всієї продукції;
 - в) дохід, що перевищує перемінні витрати;
 - г) дохід, отриманий від реалізації додаткової одиниці продукції.
26. Поняття перемінних і постійних витрат мають місце тільки:
- а) у короткому періоді;

- б) у довгостроковому періоді;
- в) для фірми - монополіста;
- г) для ринку досконалої конкуренції;
- д) усі відповіді неправильні.

27. Яке з цих тверджень є правильним:

- а) бухгалтерський прибуток - неявні витрати = економічний прибуток;
- б) економічний прибуток - бухгалтерський прибуток = явні витрати;
- в) економічний прибуток - неявні витрати = бухгалтерський прибуток;
- г) явні витрати + неявні витрати = бухгалтерські витрати.

28. Неявні витрати – це :

- а) витрати бухгалтерські;
- б) економічні витрати;
- в) витрати упущених можливостей;
- г) альтернативні витрати використання ресурсів, що є власністю фірми.

29. Економічні витрати - це:

- а) витрати на виробництво продукції при найбільш вигідному використанні ресурсів;
- б) витрати при найбільш ефективному способі виробництва даного продукту;
- в) витрати при найбільш вигідному з усіх можливих способів використання витрачених ресурсів.

30. Валові витрати – це :

- а) бухгалтерські витрати;
- б) економічні витрати;
- в) постійні витрати;
- г) перемінні витрати;
- д) постійні і перемінні витрати.

Тести до теми "Національна економіка. Основні макроекономічні показники."

1. Національний дохід – це:

- а) сума вартості всіх товарів і послуг вироблених в країні;
- б) вся сума коштів, що знаходяться в розпорядженні уряду;
- в) заново створена вартість в країні за певний час як правило за рік;
- г) ЧНП за мінусом амортизаційних відрахувань і непрямих податків;
- д) правильно в пунктах в), г);
- е) правильно в пунктах а), б).

2. Особистий дохід – це:

- а) вартість вироблених за рік товарів і послуг;
- б) дохід отриманий домогосподарствами протягом даного року;
- в) весь дохід призначений для особистих витрат, після оплати податків;
- г) сума збережень із приватних джерел;
- д) ВВП мінус амортизація.

3. Валовий внутрішній продукт (ВВП) це:

- а) сума всіх кінцевих товарів і послуг;
- б) сума всіх реалізованих товарів і послуг;
- в) сума всіх вироблених товарів і послуг;
- г) сукупна ринкова вартість кінцевої продукції та послуг, що вироблені резидентами країни за рік;
- д) всі відповіді вірні.

4. Трансфертні платежі – це:

- а) грошові виплати урядом окремим особам;
- б) одна із форм зарплати;
- в) натуральна допомога;
- г) всі відповіді невірні.

5. Доход, що знаходиться в особистому розпорядженні господарства – це :

- а/ особистий дохід мінус індивідуальні податки та неоподатковані платежі;
- б/ сума, яка включає зарплату, ренту і дохід у вигляді відсотка на капітал;
- в/ зарплата та дохід у формі відсотка на капітал мінус податок на особистий дохід;
- г/ все перераховане у пунктах: а), б), в);
- д/ всі відповіді невірні.

6. Об'єктом СНР є:

- а) приватні підприємства;
- б) державні підприємства;
- в) фінансові установи;
- г) змішані підприємства.

7. Валовий внутрішній продукт (ВВП) відрізняється від валового національного продукту (ВНП) тим, що:

- а) ВВП відрізняється від ВВП на величину сальдо між доходами, отриманими резидентами даної країни за рубіж, та доходами, отриманими іноземними резидентами на території даної країни.
- б) ВНП включає в себе тільки кінцеві товари та послуги, зроблені та реалізовані національними резидентами, розташовани на території даної країни;
- в) ВВП - це сума всіх зроблених товарів та послуг на відміну від ВНП, який є сумою всіх реалізованих товарів та послуг;
- г) ВВП відрізняється від ВВП на величину сальдо між доходами, які отримані юридичними та фізичними особами даної країни за кордоном.

8. Валовий внутрішній продукт відрізняється від валового національного продукту на величину:

- а) амортизації
- б) чистих факторних доходів
- в) чистого експорту
- г) валових приватних внутрішніх інвестицій

9. До інвестицій не відносяться:

- а) покупка акцій на фондовій біржі
- б) покупка фірмами нового обладнання
- в) покупка родиною нового будинку
- г) збільшення запасів фірм

10. У системі національних рахунків не зараховують до інвестицій:

- а) інвестиції у житлове будівництво
- б) інвестиції у фізичний капітал
- в) інвестиції у створення запасів сировини, комплектуючих виробів, готової продукції
- г) інвестиції у людський капітал

11. До чистих інвестицій належить:

- а) купівля домогосподарством нового легкового автомобіля
- б) будівництво складу готової продукції
- в) купівля акцій новоствореного акціонерного товариства
- г) заміна зношеного верстата новим

12. Якщо ВНП України перевищує ВВП, то:

- а) реальний ВВП перевищує номінальний ВВП
- б) фактичний ВВП перевищує потенційний ВВП
- в) іноземні фактори виробництва створюють в Україні більше доходу, ніж українські фактори виробництва за кордоном
- г) українські фактори виробництва створюють за кордоном більше доходу, ніж іноземні фактори виробництва в Україні

13. Доходи громадянина України, який працює за вахтовим методом на нафтових розробках в Росії, є складовою:

- а) ВНП України та ВНП Росії
- б) ВВП України та ВВП Росії
- в) ВНП України та ВНП Росії
- г) ВНП України та ВВП Росії

14. В рахунок ВВП по доходам включають:

- А) заробітну плату;
- Б) доходи від власності;
- В) податки з прибутку підприємств;
- Г) інвестиційні витрати;
- Д) усі відповіді правильні.

15. Номінальний ВВП — це:

- А) дохід, одержаний у даному році;
- Б) дохід, одержаний фірмами, які використовували тільки національні ресурси;
- В) дохід, одержаний у даному році і підрахований за цінами базового року;
- Г) правильної відповіді немає.

16. Як співвідносяться ВВП, розрахований за сумою видатків, і ВВП, розрахований за сумою доходів?

- А) ВВП за доходами дорівнює ВВП за видатками;
 Б) в умовах економічної кризи ВВП за видатками перевищує ВВП за доходами;
 В) співвідношення між цими показниками залежить від темпів зростання цін.
 Г) ВВП за доходами завжди перевищує ВВП за видатками.
17. ВВП у поточних цінах зріс на 10 % порівняно з попереднім роком. За цей час рівень цін зріс на 6%. Яким було реальне зростання ВВП?
 А) 10 %;
 Б) менше, ніж на 4 %;
 В) більше, ніж на 4 %; г) 4%.
18. Що включається до складу ВВП при розрахунку його за сумою доходів?
 А) амортизація;
 Б) зарплата;
 В) непрямі податки;
 Г) чистий експорт.
19. Величина ВВП складає 10000 грошових одиниць (г. о.), споживчі видатки — 2000 г. о., інвестиції — 1500 г. о., державні видатки — 500 г. о. Тоді чистий експорт дорівнює:
 А) 6000 г. о.;
 Б) 12000 г. о.;
 В) 4000 г. о.;
 Г) 1000г. о.
20. За рік в умовній країні ціни зросли удвічі, а обсяг випуску продукції не змінився. За цих умов:
 А) реальний ВВП зріс;
 Б) номінальний ВВП зріс;
 В) номінальний ВВП не змінився;
 Г) номінальний ВВП зменшився.
21. Валовий внутрішній продукт (ВВП) відрізняється від валового національного продукту (ВНП) тим, що:
 а) ВНП відрізняється від ВВП на величину сальдо між доходами, отриманими резидентами даної країни за рубіж, та доходами, отриманими іноземними резидентами на території даної країни.
 б) ВНП включає в себе тільки кінцеві товари та послуги, зроблені та реалізовані національними резидентами, розташованими на території даної країни;
 в) ВВП - це сума всіх зроблених товарів та послуг на відміну від ВНП, який є сумою всіх реалізованих товарів та послуг;
 г) ВНП відрізняється від ВВП на величину сальдо між доходами, які отримані юридичними та фізичними особами даної країни за кордоном.
22. Суспільний продукт в номінальному значенні вимірюється в...
 а) світових цінах;
 б) експортних цінах;
 в) ринкових цінних цінах;
 г) базових (незмінних) цінах.
23. Дефлятор ВНП розраховується як відношення:
 а) реального ВНП до номінального ВНП;
 б) номінального ВВП до номінального ВВП;
 в) номінального ВВП до реального ВВП;
 г) номінального ВНП до реального ВНП.
24. Для визначення величини національного доходу треба.
 а) відняти із величини ВНП суму непрямих податків;
 б) зменшити величину ВВП на суму зносу використаних основних фондів;
 в) відняти із величини ВВП на суму амортизаційних відрахувань за даний період, суму непрямих податків та обсяг державних субсидій;
 г) додати до ВВП суму державних соціальних трансфертних виплат.
25. На основі наведених нижче даних за статтями видатків держави визначте величину валового національного продукту і чистого національного продукту (в умовних грошових одиницях).
 а) державні видатки (закупівлі) товарів та послуг - 60;
 б) кінцеве споживання населення (особисті споживацькі витрати) - 230;
 в) доходи від власності 80;
 г) приріст запасів матеріальних оборотних коштів - 34;
 д) відрахування на споживання капіталу -25;
 е) дивіденди - 10;

- ж) заробітна плата найманих робітників - 200;
 з) непрямі податки на бізнес - 15;
 и) чисті внутрішні інвестиції - 28; к) трансфертні виплати - 10;
 л) податки на доходи корпорацій - 28;
 м) надходження процентів від вкладеного капіталу - 10;
 н) прибутки корпорацій - 50;
 о) особисті заощадження громадян - 15.
26. Як співвідносяться ВВП, розрахований за потоком видатків, та ВВП, розрахований за потоком доходів:
- ВВП за доходами рівний ВВП за витратами;
 - ВВП за доходами більший ВВП по видатках за умов економічного зростання;
 - співвідношення між ВВП за доходами та ВВП за видатками залежить від темпів інфляції за розглянутий період.
27. Особисті споживацькі витрати домогосподарств - це...
- витрати домогосподарств на придбання товарів та послуг довгострокового використання;
 - витрати домогосподарств на придбання товарів та послуг довгострокового і короткострокового використання;
 - трансфертні платежі і податки;
 - витрати домогосподарств на придбання товарів і послуг та особисті податки.
28. Джерелом особистих доходів є...
- доходи від власності;
 - доходи від відданого до оренди житла;
 - трансфертні платежі;
 - заробітна плата, доходи від власності, рентні платежі, трансфертні платежі.
29. Валові приватні внутрішні інвестиції - це...
- витрати на засоби виробництва;
 - витрати на засоби виробництва, призначені на відшкодування вартості спожитого основного капіталу;
 - витрати на засоби виробництва, призначені на відшкодування спожитого капіталу та його приріст.
30. Національне багатство - це...
- природні ресурси і культурні цінності;
 - природні ресурси і людські ресурси;
 - засоби виробництва, накопичене майно, природні ресурси, матеріальні і культурні цінності;
 - створені і накопичені культурні цінності.

Тести до теми "Фінансова і кредитна система"

1. Комерційний кредит – це:
- кредит комерційних банків;
 - кредит під високі проценти;
 - взаємкредитовані підприємства;
 - правильна відповідь не вказана.
2. Що є основною метою діяльності комерційних банків ?
- надання допомоги підприємствам у вигляді кредиту;
 - надання допомоги найбільш незахищеним верствам населення;
 - отримання прибутку від основних операцій.
3. Основними ознаками кредиту є:
- платність, терміновість, повернення;
 - платність, ліквідність та безпечність;
 - ліквідність, терміновість, адресність;
 - всі відповіді невірні.
4. Чим займаються комерційні банки ?
- продають і купують цінні папери;
 - продають і купують іноземну валюту;
 - видують кредити;
 - акумулюють грошові кошти;
 - всі відповіді вірні;
 - вірні відповіді в), г).

5. Кредит, який надається підприємствами та іншими господарськими суб'єктами один одному шляхом випуску акцій та інших цінних паперів називається :

- а) товарний;
- б) міжгосподарський;
- в) комерційний;
- г) споживчий.

6. Фінанси – це:

- а) гроші , що виконують всі властиві їм функції;
- б) форма організації грошово-кредитного обігу, що склалася історично і закріплена законодавчо в тій чи іншій країні;
- в) певні економічні відносини з приводу утворення , розподілу і використання фондів грошових засобів;
- г) певні економічні відносини з приводу виробництва, розподілу і використання національного доходу.

7. Державний бюджет – це :

- а) розпис доходів і витрат в грошовій формі на певний період (рік, квартал, місяць) або баланс грошових доходів і витрат;
- б) головний грошовий фонд держави, що перебуває в розпорядженні уряду;
- в) всі кошти наявні в країні;
- г) правильна відповідь не вказана.

8. Дефіцит державного бюджету це :

- а) перевищення доходів держави над видатками;
- б) зростання доходів держави;
- в) перевищення видатків держави на доходами;
- г) зростання податкових надходжень в бюджет.

9. Дефіцит державного бюджету може фінансуватися за рахунок:

- а) прибутків підприємства;
- б) доходів домогосподарств;
- в) додаткової кредитної емісії грошей.
- г) правильна відповідь не вказана.

10. Дефіцит державного бюджету утворюється, якщо:

- а) обсяг податкових надходжень зменшується;
- б) витрати держави зменшуються;
- в) сума витрат перевищує обсяг податкових надходжень;
- г) сума активів держави перевищує обсяги її зобов'язань.

11. Бюджетний дефіцит може фінансуватися за рахунок :

- а) зменшення державних закупівель;
- б) зменшення трансфертів;
- в) державного залозичення;
- г) зменшення витрат на оборону країни.

12. Джерелом утворення позичкового капіталу не є:

- а) валові витрати;
- б) прибуток підприємств;
- в) кошти амортизаційного фонду підприємств;
- г) кошти суспільних організацій.

13. Ставка позичкового відсотка не залежить від:

- а) терміну надання позички;
- б) обсягу позички;
- в) ризикованості проєкту;
- г) все перераховане невірно.

14. Які з перелічених принципів не є принципами кредитування?

- а) терміновість;
- б) платність;
- в) повернення кредитів;
- г) ефективність користування позиками.

15. Які функції не виконує кредит?

- а) акумулююча;
- б) перерозподільча;
- в) стимулююча;
- г) контрольна.

16. До функцій центрального банку не відносяться:

- а) емісія грошових знаків;
- б) регулювання грошового обігу відповідно до потреб економіки;
- в) зберігання золото-валютних резервів країни;
- г) видача кредитів населенню.

17. Якщо НБУ продає велику кількість державних цінних паперів на відкритому ринку, то він має на меті:

- а) зробити кредит більше доступним;
- б) знизити дисконтну ставку;
- в) збільшити обсяг інвестицій;
- г) зменшити загальну масу грошей в обігу.

18. Короткострокові позики найчастіше використовуються для:

- а) покупки устаткування;
- б) будівництва нових заводів і будинків;
- в) покриття витрат з виплати зарплати;
- г) фінансування наукових досліджень.

19. Які функції виконують комерційні банки?

- а) надання позики промисловим підприємствам;
- б) емісія грошей;
- в) здійснення розрахунків між окремими господарчими одиницями;
- г) зберігання золотого запасу держави.

20. Які операції комерційних банків належать до активних?

- а) випуск акцій;
- б) надання позики підприємствам;
- в) залучення до зберігання в банку коштів населення, підприємств;
- г) немає вірної відповіді.

21. Які пасивні операції здійснюють комерційні банки?

- а) акумуляція капіталу банку в розбудову мережі транспорту;
- б) надання грошової позики окремим громадянам на будівництво житла;
- в) розміщення серед населення облігацій державної позики;
- г) немає вірної відповіді.

22. Які операції комерційних банків відносяться до трастових:

- а) емісія грошей;
- б) посередництво в одержанні клієнтом кредиту;
- в) посередництво в операціях з цінними паперами, валютою, майном;
- г) діяльність банку з управління майном, переданим клієнтом банку за дорученням.

23. Іпотечний банк – це банк:

- а) який займається емісійно-інвестиційними операціями;
- б) який займається зовнішньоекономічними операціями;
- в) який займається позичково-ощадними операціями;
- г) який видає позички під заставу нерухомості.

24. Яка з операцій не належить до банківського кредиту:

- а) лізинг;
- б) іпотека;
- в) комерційний кредит;
- г) овердрафт.

25. Джерела позичкового капіталу - це...

- а) товари, що продаються з відстрочкою платежу;
- б) грошовий капітал банків;
- в) тимчасово вивільнені в процесі кругообігу грошові кошти;
- г) тимчасово вільні засоби для майбутніх угод;
- д) заощадження широких верств населення.

26. Що являє собою відсоток, який позичальники платять кредиторам за банківську позичку:

- а) зарплату банківських службовців;
- б) ціну товарів, що здобуваються на позичкові засоби;
- в) ціну грошей, що видаються як кредит;
- г) усі відповіді неправильні.

27. Чим займаються банки:

- а) продають і купують цінні папери;

- б) ведуть рахунки по операціях своїх клієнтів;
 - в) продають і купують гроші;
 - г) видають кредити;
 - д) усі відповіді правильні.
28. Банківський прибуток - це...
- а) різниця між ставками відсотка по кредитах і депозитах;
 - б) різниця між усіма витратами і доходами банку;
 - в) відсоток по банківських кредитах;
 - г) відсоток по банківських депозитах.
29. Грошово-кредитна політика проводиться:
- а) урядом країни;
 - б) усіма фінансово-кредитними установами країни;
 - в) Центральним банком країни;
 - г) міністерством фінансів.
30. Якщо ви візьмете в банку кредит у розмірі 10 тис. грн. під 100% річних терміном на 2 роки, яку суму ви сплатите банку після закінчення цього терміну як плату за кредит:
- а) 10 тис. грн;
 - б) 30 тис. грн;
 - в) 40 тис. грн;
 - г) 60 тис. грн.

Тести до теми "Економічне зростання і макроекономічна нестабільність"

1. Економічне зростання вимірюється :
- а) приростом реального ВВП;
 - б) приростом грошової маси;
 - в) зниженням загального рівня цін;
 - г) зниженням загального рівня безробіття;
 - д) усі відповіді неправильні.
2. Економічне зростання суспільного виробництва в цілому за сучасних умов може відбуватися:
- а) виключно за рахунок екстенсивних факторів;
 - б) лише за рахунок інтенсивних факторів;
 - в) при певному поєднанні екстенсивних та інтенсивних факторів;
 - г) правильно вказане у п. а), б), в).
3. До інтенсивних факторів економічного зростання відносяться :
- а) запровадження у виробництво досягнень НТР;
 - б) кількісне нарощення факторів виробництва;
 - в) будівництво заводів і фабрик та залучення більшої кількості працівників;
 - г) збільшення відпрацьованого часу;
4. До екстенсивних факторів економічного зростання відносяться:
- а) зростання продуктивності праці;
 - б) поліпшення організації праці;
 - в) економічне витрачання матеріальних ресурсів;
 - г) збільшення чисельності зайнятих у виробництві працівників;
 - д) всі відповіді невірні.
5. В умовах економічного росту чисті інвестиції можуть бути величиною:
- а) негативною;
 - б) позитивною;
 - в) рівною нулю;
 - г) незмінною.
6. В умовах економічного росту рівень безробіття:
- а) зменшується;
 - б) збільшується;
 - в) не змінюється;
 - г) усі відповіді неправильні.
7. Яке поняття із перерахованих нижче не відноситься до фаз ділового циклу:
- а) інфляція;
 - б) криза.

- в) піднесення;
- г) пожвавлення;
- д) спад.

8. Яке з наведених явищ не відповідає фазі економічного падіння (кризи)?

- а) зменшення обсягів виробництва;
- б) зменшення обсягів інвестицій;
- в) зменшення обсягу допомоги на випадок безробіття;
- г) скорочення податкових надходжень.

9. У якій фазі промислового циклу починається масова заміна основного капіталу:

- а) на стадії підйому;
- б) на стадії кризи (спаду);
- в) на стадії депресії;
- г) на стадії пожвавлення.

10. Економічний цикл включає в себе послідовні чотири фази:

- а) спад виробництва, кризу, пожвавлення, піднесення ділової активності;
- б) кризу, спад, пожвавлення і піднесення ділової активності;
- в) кризу, депресію, пожвавлення і піднесення ділової активності;
- г) кризу, депресію, пожвавлення і пік ділової активності.

11. Якщо виникає загальне падіння попиту в економіці, то:

- а) фактичне безробіття більше за природне;
- б) циклічне безробіття більше фактичного;
- в) фактичне безробіття менше від природного;
- г) фактичне безробіття дорівнює природному.

12. В період депресії найбільш скорочується:

- а) рівень зарплати;
- б) рівень цін;
- в) обсяг виробництва;
- г) державні закупки товарів і послуг.

13. Які з перерахованих заходів здійснює держава у фазі спаду?

- а) нагромадження капіталу;
- б) підвищення податкових ставок;
- в) підвищення процентних ставок за позичками;
- г) збільшення державних витрат.

14. Циклічний характер розвитку економіки проявляється:

- а) в коливаннях економічної кон'юнктури;
- б) в періодичних спадах ділової активності;
- в) в періодичних піднесеннях ділової активності;
- г) всі відповіді вірні.

15. Чисті інвестиції – це:

- а) вартість використаних засобів виробництва;
- б) величина чистого прибутку;
- в) збільшення оборотних фондів;
- г) збільшення основних фондів.

16. Матеріальною основою малих циклів є:

- а) необхідність збільшення ВВП;
- б) необхідність відновлення основного капіталу;
- в) необхідність відновлення об'єктів інфраструктури;
- г) процеси, які відбуваються на грошовому ринку.

17. Цикли Кондратьєва – це:

- а) середньострокові цикли;
- б) короткострокові цикли;
- в) довгострокові цикли;
- г) будь-які економічні цикли.

18. Економічна криза якого періоду привела до остаточного краху ринкового саморегулювання економіки.

- а) економічна криза 1825 р.;
- б) економічна криза 70-х років XIX в.;
- в) економічна криза, що відбулася на рубежі XIX-XX в.в.;
- г) економічна криза 1929-1933 р.р.

19. Яка причина довгострокових циклічних коливань (періодичністю 45-60 років):
- а) масове відновлення основного капіталу;
 - б) зміна клімату на Землі;
 - в) стихійні лиха, революції, політичні кризи; *
 - г) технологічні зміни, інновації.

20. Циклічний характер економічного розвитку характерний для...
- а) ринкової економіки;
 - б) традиційної економіки;
 - в) командно-адміністративної економіки;
 - г) усі відповіді неправильні.

21. Циклічний характер розвитку економіки виявляється:
- а) у коливаннях економічної кон'юнктури, що мають періодичний характер;
 - б) у періодичних спадах ділової активності;
 - в) у періодичних підйомах ділової активності;
 - г) усі відповіді неправильні.

22. Фазами промислового циклу прийнято вважати...
- а) бум, підйом, пожвавлення і ріст економіки;
 - б) депресію, спад, падіння ділової активності;
 - в) пожвавлення, підйом, депресію, кризу;
 - г) усі відповіді неправильні.

23. До середньострокових економічних циклів відносяться коливання економічної кон'юнктури з періодом:
- а) 50 і більш років;
 - б) 30 років;
 - в) 10 років;
 - г) 1 рік.

24. До екзогенних, зовнішніх причин циклічного розвитку не відносяться:
- а) природно-кліматичні явища;
 - б) коливання інвестиційного попиту;
 - в) політичні явища і процеси;
 - г) усі відповіді правильні.

25. Менше всього від непередбачуваної інфляції постраждає :
- а) той, хто отримує фіксований номінальний дохід;
 - б) той, у кого номінальний дохід росте, але повільніше, ніж підвищується рівень цін;
 - в) той, хто має грошові збереження;
 - г) той, хто став боржником, коли ціни були нижчі;

26. Інфляція – це :
- а) зростання цін на окремі товари і послуги;
 - б) перевищення витрат державного бюджету над доходами;
 - в) процес переповнення каналів обігу грошовою масою зверх потреб товарообороту, внаслідок чого обезцінюються гроші;
 - г) правильна відповідь відсутня.

27. Інфляція, за якою ціни зростають щорічно на 20, 50, 100, 200 відсотків протягом року називається:

- а) помірною;
- б) галопуючою;
- в) гіперінфляцією;
- г) повзучою;
- д) інфляцією попиту;
- ж) інфляцією пропозиції.

28. Інфляція, за якою ціни зростають до 10% протягом року називається:

- а) помірною;
- б) галопуючою;
- в) гіперінфляцією;
- г) повзучою;
- д) інфляцією попиту;
- ж) інфляцією пропозиції.

29. До числа наслідків неочікуваної інфляції відноситься:
- а) перерозподіл національного доходу між різними суб'єктами економіки;

- б) підвищення реального обсягу національного доходу в довгостроковому періоді;
- в) зменшення реального обсягу національного доходу в довгостроковому періоді;
- г) зменшення реального обсягу національного доходу в довгостроковому періоді, супроводжуване його перерозподілом між різними економічними суб'єктами.

30. Один з ефектів несподіваної інфляції полягає в тому, що багатство перерозподіляється:

- а) від робітників до підприємців;
- б) від населення до держави;
- в) від кредиторів до позичальників;
- г) від позичальників до кредиторів.

Тести до теми "Світове господарство та його еволюція"

1. Світове господарство – це :

- а) сукупність взаємозв'язаних і взаємодіючих національних ринків;
- б) сукупність окремих національних господарств та економічних зв'язків між ними;
- в) складна система світо господарських зв'язків, що постійно розвивається;
- г) взаємопереплетення національних економік, які утворюють господарський комплекс, що сприяє проведенню узгодженої державної політики.

2. Що є базовою основою інтернаціоналізації економічних відносин між країнами ?

- а) розвиток продуктивних сил;
- б) зовнішня торгівля;
- в) поглиблення міжнародного поділу праці;
- г) вивіз капіталу;
- д) міжнародний кредит.

3. Які ознаки має відкрита економіка ?

- а) участь в міжнародній торгівлі;
- б) надання відповідної інформації про структуру виробництва в країні;
- в) наявність широкої ресурсної бази;
- г) економіка, яка має високий рівень економічних зв'язків з іншими країнами світу.

4. Зазначте основні форми міжнародних економічних відносин:

- а) міжнародна торгівля;
- б) міжнародні валютно-фінансові відносини;
- в) міжнародні спортивні змагання;
- г) розвиток індустріалізації виробництва.

5. Економічна інтеграція – це:

- а) багатостороння угода про режим торговельних відносин та фінансових операцій;
- б) комплексне співробітництво між країнами;
- в) зближення та взаємоприсотування національних економік, проведення узгодженої економічної політики;
- г) правові норми, акти, положення, що регулюють міжнародні економічні зв'язки.

6. До форм міжнародної трудової міграції відносяться :

- а) безповоротна;
- б) тимчасова;
- в) сезонна;
- г) маятникова;
- д) всі попередні відповіді вірні.

7. Зростання експорту країни за інших незмінних умов викличе :

- а) збільшення інвестицій;
- б) зменшення заощаджень;
- в) збільшення чистого експорту;
- г) збільшення сукупного попиту.

8. Активне сальдо платіжного балансу України збільшиться якщо :

- а) зростуть темпи економічного зростання;
- б) збільшиться обсяг експорту товарів і послуг;
- в) зростуть темпи інфляції;
- г) знизяться реальні відсоткові ставки.

9. Що збільшує пропозицію іноземної валюти.

- а) експорт капіталу;

- б) імпорт товарів;
- в) експорт товарів;
- г) імпорт капіталу.

10. Найважливішою економічною рисою на рубежі XIX-XX століть стало:

- а) виникнення цілісного світового господарства;
- б) політичний і територіальний поділ світу;
- в) розвиток міжнародного співробітництва;
- г) утворення колоніальної системи.

11. Сучасне світове господарство - це:

- а) поступальний розвиток економіки усіх країн на ринкових засадах шляхом раціонального використання ресурсів;
- б) система відносин органічно поєднаних національних господарств, що взаємодіють завдяки наднаціональному господарському механізму на основі інтернаціоналізації технологічного способу виробництва;
- в) система економічних законів, яка управляє розвитком всесвітнього господарства;
- г) міжнародний механізм регулювання світового економічного співробітництва.

12. Об'єктивні засади функціонування світового господарства:

- а) різне географічне положення країн та особливості їх розвитку;
- б) національні традиції і культура, звичаї, історична спадщина;
- в) політичний устрій, державна політика, спосіб суспільного життя;
- г) міжнародний поділ праці, світовий ринок, інтернаціоналізація суспільного виробництва.

13. Інтернаціональна форма суспільного поділу праці, що базується на спеціалізації і кооперації країн у виробництві та обміні благ, називається:

- а) міжнародною;
- б) загальною;
- в) частковою;
- г) одиничною.

14. Світовий ринок як передумова виникнення сучасного всесвітнього господарства представляє собою:

- а) місце, де відбувається купівля-продаж товарів різних країн;
- б) механізм дії закону вартості у глобальному просторі;
- в) розвинуту сферу товарного обміну, що ґрунтується на міжнародному поділі праці;
- г) самостійне функціонування національних ринків окремих країн, які співробітничать між собою.

15. Інтернаціоналізація економіки відбувається у першу чергу завдяки:

- а) розвитку продуктивних сил, зокрема, підвищенню якості трудових ресурсів;
- б) взаємопереплетінню і об'єднанню різних форм капіталу між країнами;
- в) ліквідації світової системи колоніалізму;
- г) розвитку світогосподарських зв'язків між країнами на основі відкритості національних економік.

16. Структуру світового господарства утворюють такі основні групи країн:

- а) розвинуті держави із соціально ринковою економікою;
- б) країни, що розвиваються в напрямі ринкового господарства;
- в) країни з перехідною економікою;
- г) усі відповіді правильні.

17. Існують дві протилежні доктрини у галузі міжнародного обміну

- а) імпорт і експорт товарів та послуг;
- б) фрітрейдерство і протекціонізм;
- в) торговельний і платіжний баланс країн;
- г) усі відповіді правильні.

18. Забезпечення певних гарантій щодо належної економічної безпеки країни дає політика:

- а) реекспорту та реімпорту;
- б) позбавлення можливості споживати ті блага, які не виробляє своє господарство;
- в) захисту інтересів національного виробника (протекціонізм);
- г) свобода торгівлі (фрітрейдерство)

19. До характерних нині тенденцій розвитку світового господарства можна віднести:

- а) розширення сфери дії принципів ринкової економіки;
- б) включення у світогосподарський процес абсолютної більшості країн планети;

- в) посилення координації господарської діяльності та співробітництва між державами;
- г) усі відповіді правильні.

20. Процес глобалізації, що активно розвивається на рубежі ХХ-ХХІ століть, означає:

- а) вищий ступінь інтернаціоналізації суспільного життя;
- б) зростаючу взаємозалежність й поступове просування до однорідності господарства різних країн;
- в) втягування усього світу у відкриту систему економічних, політичних та культурних зв'язків на основі інноваційних, комунікативних та інформаційних технологій;
- г) усі відповіді правильні.

21. Вищим проявом глобалізації є міжнародна економічна інтеграція, тобто:

- а), процес поступового зближення і взаємодії національних господарств, спрямованих на створення єдиної світової (наднаціональної) економічної системи;
- б) Європейський союз та інші міжнародні організації (у межах світового господарства зараз налічується близько ста інтеграційних угруповань);
- в) транснаціональні корпорації— міжнародні за характером своєї діяльності, але національні щодо контролю над ними;
- г) виникнення транснаціонального монополістичного капіталу, просування за кордон підприємницької діяльності.

22. Що не віщує небезпеку для країн із слабкішою економікою від глобалізації?

- а) діяльність монополістичного транснаціонального фінансового капіталу;
- б) загострення конкуренції на міжнародних ринках;
- в) використання переваг і нових можливостей на основі поглиблення світового поділу праці;
- г) посилення зовнішнього впливу на національну культуру, поступове розмивання духовних цінностей окремих народів.

23. Цивілізаційна глобалізація повинна зводитися до:

- а) фритредерської комерціалізації усіх сфер людської діяльності;
- б) взаємобогачення соціально-економічного і духовно-культурного життя всіх народів;
- в) підкорення соціокультурних цінностей одних країн іншим на підґрунті інтеграції;
- г) правильної відповіді немає.

24. Система міжнародних економічних відносин виражає:

- а) сукупність господарських зв'язків і залежностей, які склалися у зовнішньому просторі внаслідок співробітництва між різними суб'єктами всесвітнього господарства;
- б) об'єднання економік окремих держав під керівництвом наднаціональних органів управління;
- в) спеціалізацію країн на виробництві та експорті тих товарів, у виготовленні яких вони мають абсолютні переваги;
- г) правильної відповіді немає.

25. Найпершою формою міжнародного співробітництва, а значить і економічних відносин між країнами, стала:

- а) міграція робочої сили;
- б) світова торгівля;
- в) конвертованість валюти;
- г) освоєння джерел енергії та сировини.

26. Стратегічною формою міжнародних економічних відносин слід вважати сьогодні у першу чергу:

- а) ввіз і вивіз капіталу;
- б) світові валютно-фінансові зв'язки;
- в) науково-технічне співробітництво;
- г) спільну боротьбу із злочинністю.

27. Найзагальнішою метою державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності є:

- а) встановлення високих митних тарифів на товари, що ввозяться з-за кордону;
- б) створення сприятливих умов для розширеного відтворення всередині країни за рахунок вигідного міжнародного співробітництва;
- в) валютні обмеження, підвищення вимог до технічних, санітарних та інших стандартів щодо якості продукції;
- г) забезпечення необхідними робочими місцями висококваліфікованих працівників у межах країни.

28. Найгострішою загальною проблемою міжнародного співробітництва в сучасний період стає:

- а) дотримання прав і свобод прагівника, утвердження соціальної справедливості;
- б) забезпечення рівного доступу усіх країн на світовий ринок, усунення дискримінації;

- в) спільне вирішення глобальних проблем людства;
- г) усунення циклічності суспільного відтворення.

29. Глобальними вважаються проблеми, які:

- а) сприяють виживанню і розвитку людей за екстремальних умов;
- б) є всезагальними (планетарними), загрожують людству в цілому і потребують об'єднання зусиль усіх країн для їх вирішення;
- в) породжені науково-технічними революціями, принциповими оновленнями технологій виробництва;
- г) означають міжнародне співробітництво в усіх сферах економіки задля добробуту людей.

30. Економічна безпека країни переважно залежить від:

- а) стану розв'язку глобальних проблем;
- б) обмеженості усіх видів ресурсів та джерел енергії;
- в) рівня відкритості національної економіки, загострення її чутливості до екзогенних (зовнішніх) факторів розвитку;
- г) компетентності зовнішньої економічної політики держави.

Взірець завдання до модульного контролю

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА №1

Варіант № 1

1. Економічна теорія як цілісна наука (система знань) виникла :

- а) у стародавньому світі за часів мислителів Ксенофонта, Аристотеля, Платона;
- б) з виданням книги А. Монкретьєна "Трактат політичної економії" у 1615 р.;
- в) в кінці XIX ст. з появою нової назви цієї науки "Економікс", після виходу праці А. Маршалла "Принципи політичної економії" (1890);
- г) в XVI – XVIII ст. в період бурхливого розвитку ринкового господарства (період становлення капіталізму).

2. Основними типами економічних систем прийнято вважати :

- а) ринкову, командно-адміністративну, змішану; б) товарне виробництво, чистий ринок, змішану економіку;
- в) чисту ринкову та командно-адміністративну; г) традиційну, ринкову, командну, змішану.

3. Розподілення – це :

- а) фактичне існування влади власника над реччю, явд об'єктом, управління ними;
- б) сукупність відносин між суб'єктами господарювання, насамперед, з приводу привласнення засобів виробництва та його результатів;
- в) санкціоновані суспільством поведінкові відносини між людьми, які виникають у зв'язку з існуванням благ, і стосуються їх використання;
- г) виражає відносини між суб'єктами власності з приводу виробничого чи особистого використання корисних властивостей об'єктів власності;
- д) всі відповіді невірні.

4. До основних функцій ринку не відносяться :

- а) інформаційна функція; б) посередницька функція;
- в) облікова функція; г) контролююча функція;
- д) стимулююча функція; е) правильна відповідь відсутня.

5. Гроші як результат еволюційного розвитку обміну – це :

- а) високоліквідний товар;
- б) будь-який товар;
- в) декретні гроші;
- г) товар, що виділився із маси інших товарів і відіграв роль загального еквівалента;
- д) світові гроші.

6. А. Сміт був представником :

- а) школи фізіократів; б) школи меркантилістів;
- в) класичної школи; г) неокласичної школи

7. Якщо економічне узагальнення базується на фактах, то такий метод аналізу є :

- а) описовим; б) гіпотетичним;
- в) дедуктивним; г) індуктивним;
- д) історичним.

8. Якою функцією виконують кредитні гроші :

- а) засіб обігу
- б) засіб платежу
- в) засіб накопичення
- г) всі відповіді невірні

9. Макроекономіка досліджує економічні процеси на рівні :

- а) підприємства;
- б) галузі виробництва;
- в) окремого ринку;
- г) національної економіки.

10. Функція ціни, яка змушує виробників зніжувати витрати виробництва, підвищувати якість продукції називається :

- а) облікова; б) розподільча;
- в) стимулююча; г) регулююча.

Затверджено на засіданні кафедри світового господарства та економічної теорії
протокол № _ від _____ 201_ року

Екзаменатор _____ Палійчук С.С.

Взірець завдання до заліку

УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Спеціальність _____ Семестр _____

Навчальний предмет: «Основи економічної теорії»

Екзаменаційний білет № 1

1. Економічна теорія як цілісна наука (система знань) виникла :

- а) у стародавньому світі за часів мислителів Ксенофонта, Аристотеля, Платона;
- б) з виданням книги А. Монкретьєля "Трактат політичної економії" у 1615 р.;
- в) в кінці XIX ст. з появою нової назви цієї науки "Економікс", після виходу праці А. Маршалла "Принципи політичної економії" (1890);
- г) в XVI – XVIII ст. в період бурхливого розвитку ринкового господарства (період становлення капіталізму).

2. Основними типами економічних систем прийнято вважати :

- а) ринкову, командно-адміністративну, змішану; б) товарне виробництво, чистий ринок, змішану економіку;
- в) чисто ринкову та командно-адміністративну; г) традиційну, ринкову, командну, змішану.

3. Розподілення – це :

- а) фактичне існування влади власника над річчю, над об'єктом, управління ними;
- б) сукупність відносин між суб'єктами господарювання; насамперед, з приводу привласнення засоби виробництва та його результатів;
- в) санкціоновані суспільством поведінкові відносини між людьми, які виникають у зв'язку з існуванням благ, і стосуються їх використання;
- г) виражає відносини між суб'єктами власності з приводу виробничого чи особистого використання корисних властивостей об'єктів власності;
- д) всі відповіді невірні.

4. До основних функцій ринку не відносять :

- а) інформаційна функція; б) посередницька функція;
- в) облікова функція; г) контролююча функція;
- д) стимулююча функція; е) правильна відповідь відсутня.

5. Гроші як результат еволюційного розвитку обігу – це :

- а) високоліквідний товар;
- б) будь-який товар;
- в) декретні гроші;
- г) товар, що виділився із маси інших товарів і відіграв роль загального еквіваленту;
- д) світові гроші.

6. Валові (сукупні) витрати – це :

- а) економічні витрати; б) постійні витрати;
- в) змінні витрати; г) постійні і змінні витрати.

7. Економічна інтеграція – це :

- а) багатостороння угода про режим торговельних відносин та фінансових операцій;
- б) комплексне співробітництво між країнами;
- в) зближення та взаємоприспособлення національних економік, проведення узгодженої економічної політики;
- г) правові норми, акти, положення, що регулюють міжнародні економічні зв'язки.

8. Що включаться в поняття основного капіталу :

- а) верстати, машини, обладнання, будівлі, споруди; б) готова продукція;
- в) сировина і матеріали; г) заробітна плата;
- д) цінні папери; е) гроші.

9. Світове господарство – це :

- а) сукупність взаємозв'язаних і взаємодіючих національних ринків;
- б) сукупність окремих національних господарств та економічних зв'язків між ними;
- в) складна система світо господарських зв'язків, що постійно розвивається;
- г) взаємопереплетення національних економік, які утворюють господарський комплекс.

10. Нерівність у доходах зумовлюється такою причиною :

- а) економічного нестабільності;
 - б) неоднаковими здібностями до праці;
 - в) спадщиною від попередніх поколінь.
- Затверджено на засіданні кафедри світового господарства та економічної теорії
протокол № _____ від _____ 201__ року

Зав. кафедри _____ Жуков С.А. Екзаменатор _____ Палійчук С.С.

Перелік питань до заліку з курсу “Основи економічної теорії”

1. Виникнення економічної теорії, основні етапи і напрямки її розвитку.
2. Предмет, методи і функції економічної теорії.
3. Економічна теорія та економічна політика.
4. Суть, структура і типи економічних систем.
5. Власність в економічній системі суспільства. Сучасні тенденції розвитку власності.
6. Умови виникнення та основні риси товарного виробництва. Товар і його властивості.
7. Виникнення, суть і функції грошей. Закон грошового обігу.
8. Суть, умови виникнення та принципи функціонування ринкової системи.
9. Функції і структура ринку.
10. Інфраструктура ринку та її основні елементи.
11. Економічний зміст попиту і пропозиції.
12. Закон попиту і закон пропозиції.
13. Суть, види і функції цін в ринковій економіці.
14. Конкуренція, її роль у функціонуванні ринкової економіки. Монополія як антипод конкуренції.
15. Економічні функції держави в умовах ринку.
16. Суть підприємництва, його види, функції та принципи.
17. Організаційно-правові форми підприємництва.
18. Підприємство в системі підприємництва.
19. Суть і види підприємств.
20. Капітал як матеріальна основа підприємницької діяльності.
21. Особливості підприємництва в агропромисловому комплексі.
22. Рентні відносини. Ціна землі.
23. Суть заробітної плати, її форми, системи, функції та елементи організації.
24. Суть і основні види витрат виробництва. Основні фактори зниження витрат виробництва.
25. Прибуток у ринковій економіці. Види і джерела прибутку.
26. Система національних рахунків.
27. Основні макроекономічні показники.
28. Кредитно-банківська система.
29. Суть і структура фінансової системи.
30. Державний бюджет.
31. Податкова система і податкова політика держави.
32. Економічне зростання, його суть, показники, типи і фактори.
33. Економічна рівновага і циклічність.
34. Економічні кризи.
35. Інфляція, її суть, типи, форми прояву, причини та соціально-економічні наслідки.
36. Безробіття, його причини і типи.
37. Доходи населення і джерела їх формування у ринковій економіці.
38. Нерівність доходів.
39. Сучасне світове господарство.
40. Сучасні форми міжнародного економічного співробітництва.